

การศึกษายาทาทของผูบรหารสถานศีกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศีกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศีกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศีกษา
พฤษภาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ
371, 207
0846ก

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชน
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

๑๗ 2 ก.ค. 2553



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2553

๑๓๗๐๒๗๔

อุมารณ์ รัตนกาญจน์. (2553). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: รศ. ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์.

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (2) ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (3) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (5) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 148 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบค่าที (t - test) สถิติทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู มีดังนี้
 - 2.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของการสอน ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกัน
 - 2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของการสอน ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ไม่แตกต่างกัน
 - 2.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของการสอน ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับช่วงชั้นทำการสอนต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF SCHOOL ADMINISTRATORS' ROLES IN SUPPORTING TEACHING IN
PRIVATE SCHOOLS, WATTANA DISTRICT,
BANGKOK METROPOLIS



Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2010

Umaporn Rattanakan. (2010). *A Study of School Administrators' Roles in Supporting Teaching in Private Schools, Wattana District, Bangkok Metropolis*. Master's project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assoc. Prof. Dr.Thasana Swaengsakdi.

The purposes of this research were to study and compare the school administrators' roles in supporting teaching in the private schools, Wattana District, Bangkok Metropolis. Five aspects of promoting teaching under study were: (1) supporting research on instructional development, (2) supporting learning assessment and evaluation, (3) supporting arrangement of learning environment, (4) supporting parents and community participation, and (5) supporting usage of educational and technological innovation. The samples for this study were 148 teachers of 9 private schools in Wattana District, Bangkok Metropolis in the 2009 academic year. They were selected by stratified random sampling. The instrument used for data collection was a 5-point rating scale questionnaire with the alpha reliability of 0.97. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-Way ANOVA.

The results of the research revealed as follow.

1. The teachers' opinions toward the school administrators' roles, in overall, were at the high level. When considered individual aspects, they were at the high level except the aspect of parents and community participation was at the moderate level.

2. The results of the comparisons of the school administrators' roles in the 5 aspects of supporting teaching in the private schools, Wattana District, Bangkok Metropolis were as follow.

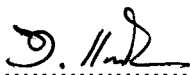
- 2.1 The teachers with different level of graduation did not have different opinions toward the school administrators' roles in supporting teaching.

- 2.2 The teachers with different working duration did not have different opinions toward the school administrators' roles in supporting teaching.

- 2.3 The teachers with different teaching level did not have different opinions toward the school administrators' roles in supporting teaching.

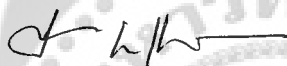
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้
การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ของ อุมภรณ์ รัตนกาญจน์ ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์



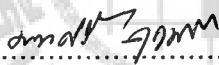
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร



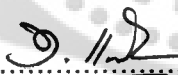
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงรัตน์ เกษรแพทย)

คณะกรรมการสอบ



(อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี)

ประธาน



(รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์



(อาจารย์ ดร. สมชาย เทพแสง)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่ง จาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่อุทิศเวลาให้คำปรึกษา
แนะนำตรวจปรับปรุงแก้ไข ให้ข้อคิด รวมถึงเอาใจใส่และให้กำลังใจในการทำงานวิจัยฉบับนี้ตลอด
มา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ รองศาสตราจารย์
ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี และอาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง คณะกรรมการ
พิจารณาโครงการสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์
อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการ
ทำสารนิพนธ์ให้ถูกต้องและมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญ และสละเวลาอันมีค่าใน
การตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสมบูรณ์และมีคุณภาพ
นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ และคุณครูโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่
ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอน
ชี้แนวทางที่ดี ตลอดจนประสาทวิชาความรู้ แก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ
นิสิตปริญญาโท (การบริหารการศึกษา) รุ่นที่18 ตลอดจนคณะครูโรงเรียน
วัฒนาวิทยาลัยทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย คุณค่า หรือ
คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่พระคุณของบิดามารดา อีกทั้งคุณอาจารย์
และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อุมาภรณ์ รัตนกาญจน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมุติฐานของการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ประวัติโรงเรียนเอกชน.....	12
ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชน.....	12
ประเภทและระดับการศึกษาโรงเรียนเอกชน.....	13
นโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาเอกชน.....	15
การบริหารโรงเรียนเอกชน.....	18
หลักการแนวคิดเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน.....	16
ความหมายของบทบาท.....	17
ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา.....	20
หลักการและแนวคิดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา.....	20
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน.....	27
ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	27
ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	29
ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน.....	34
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน.....	38
ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ.....	41
ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอน.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยในประเทศ.....	47
งานวิจัยต่างประเทศ.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	80
.ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	99
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
2 ความถี่และร้อยละ ของครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน.....	59
3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน.....	60
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ ส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายด้านและ รายข้อ.....	61
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในด้าน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามรายด้านและ รายข้อ.....	62
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ ส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน จำแนกเป็น รายด้านและรายข้อ.....	64
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในด้าน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน จำแนกเป็นรายด้านและ รายข้อ.....	65
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้าน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จำแนกเป็นราย ด้านและรายข้อ.....	67
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	68

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการ ทำงาน.....	69
11 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการ เรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการ ทำงาน.....	70
12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับช่วงชั้นทำ การสอน.....	72



บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
---	---------------------------	----



บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะส่งผลให้ชีวิตความเป็นมนุษย์มีความสมบูรณ์ครบถ้วน การศึกษาคือรากฐานของการพัฒนาประเทศ และเป็นฟันเฟืองที่สำคัญที่จะหมุนนำพาประเทศไปสู่ความก้าวหน้าอย่างมั่นคงถาวร การศึกษาจึงต้องเริ่มต้นจากประชากรที่มีสุขภาพแข็งแรงเป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย ภูมิลำเนาที่มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม จึงจะส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในสังคม เนื่องจากการศึกษามีอยู่คู่กับมนุษย์มาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ชีวิตทั้งชีวิตคือการเรียนรู้ที่ไม่มีวันรู้จบ ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างมากมายในขณะนี้ ล้วนเกิดมาจากการขาดซึ่งการศึกษา ขาดความรู้จริง ขาดความเข้าใจที่ชัดเจน ยิ่งในโลกปัจจุบันนับวันจะยิ่งก้าวหน้าจนกระทั่งผู้คนตามไม่ทัน สังคมไทยจึงตกอยู่ในกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ค่านิยมถึงแต่ผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นไม่คำนึงถึงศีลธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่ล้าสมัย จากภาวะดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุที่สำคัญที่นำไปสู่ความล้มเหลวทางระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคมและระบบการเมือง เกิดปัญหาหนี้สาธารณะ เกิดปัญหาทางสังคมตลอดไปถึงความไม่แน่นอนทางการเมือง ทำให้รัฐไม่สามารถระดมทรัพยากรในการบริการทางสังคมได้อย่างทั่วถึงจำเป็นต้องอาศัยการจัดบริการของเอกชน โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งรัฐบาลเริ่มที่จะสนับสนุนการศึกษาเอกชนในรูปของเงินทุน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์เรื่อยมาจนกระทั่งมีการประกาศใช้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 กำหนดให้มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการอย่างคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถาน ศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดขอบข่ายและภาระกิจของการบริหารงานวิชาการออกเป็น 12 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องการพัฒนาศักยภาพโรงเรียนและปัจจัยสนับสนุนแผนการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักและรับรู้ในบทบาท ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจ สร้างเสริมศักยภาพให้แก่ครู พัฒนาระบบการจัดหลักสูตรและการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการ

เรียนรู้และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง การสร้างโรงเรียนเครือข่าย การนิเทศติดตาม สร้างขวัญกำลังใจและชี้แนวทางปฏิบัติขยายผลจากเขตการศึกษาสู่ระดับจังหวัด ถึงสหวิทยาเขต โรงเรียนและครูตามลำดับ มีการใช้ยุทธศาสตร์ครูแกนนำซึ่งกรมสามัญศึกษาถือว่าเป็นการพัฒนา ครูที่ยั่งยืน ตามแนวทางของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการใน 5 ด้าน คือ การวางแผนและ เป้าหมายการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน ความเสมอภาคและการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงเจตคติพัฒนาการเรียนการสอนที่ถาวร (กรมสามัญศึกษา, 2543: คำนำ)

ชาญณรงค์ ลักษณะียนาวิน.(2553. กุมภาพันธ์).กล่าวว่า จากทิศทางการพัฒนา การศึกษาของไทย และนโยบายเรียนฟรีของรัฐบาล ผนวกกับสภาวะเศรษฐกิจลุ่มๆดอนๆ ทำให้ พ่อแม่ผู้ปกครองจำนวนหนึ่งต้องใช้นโยบายเรียนฟรีของรัฐบาล ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนหลาย แห่งในปี 2551 – 2552 ประสบปัญหาทางการเงิน และได้ปิดตัวไปจำนวนหนึ่ง ทางออกของการ รับมือวิกฤตเศรษฐกิจและนโยบายเรียนฟรีของรัฐบาล คือการสร้างจุดขายในเรื่องคุณภาพของ มาตรฐานการศึกษาที่แท้จริง และการพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยในปัจจุบันนั้น เราควรมีการ สร้างกลยุทธ์ในการนำเสนอข้อมูลให้กับเด็ก ๆ ที่แยบยลมากขึ้น เพื่อให้เด็ก ๆ เกิดความ สนุกสนาน และเข้าใจโดยไม่ต้องท่องจำแต่เป็นความเคยชิน การสร้างแรงดึงดูด ในการสอนของ ตนเอง การทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ไม่น่าเบื่อ ซึ่งภาคเรียนเอกชนในระบบ นั้น ต้องปรับตัวให้ทัน เพื่อที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพเด็กไทยได้สูงสุด โรงเรียนเอกชนสามารถ สร้างจุดขายของตนเองจากการเพิ่มห้องค้ความรุ้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของตนเองให้ ดีขึ้น

อนงค์พร เอกจำนงค์ (2548: 97) กล่าวว่า โรงเรียนเอกชน ถือว่าเป็นองค์กรทาง การศึกษาหรือหน่วยงานของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตบุคลากรซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถ ประกอบกับโรงเรียนเอกชนทุกแห่งก็ต้องยึดถือกฎ ระเบียบ แนวนโยบายในการบริหารจัดการศึกษาของรัฐเป็นสำคัญ การดำเนินการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนมีลักษณะการดำเนินงานแบบธุรกิจและความอยู่รอดของโรงเรียนขึ้นอยู่กับ การยอมรับจากผู้ปกครองด้วยคุณภาพและความเข้มแข็งด้านวิชาการ มยุรี จารุปาน (2532: 2) กล่าวว่า ความมั่นคงของโรงเรียนเอกชนขึ้นอยู่กับสมรรถภาพทางการสอนและฐานะทางการเงิน จรวยพร ธรณินทร์ (2543: 5) ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาของโรงเรียนเอกชนของประเทศไทย ของนักวิชาการและนักการศึกษา พบว่า 1) มีความแตกต่างกันด้านคุณภาพระหว่างโรงเรียน เอกชนด้วยกันโดยขึ้นอยู่กับความเก่าแก่ ขนาด ศักยภาพของผู้บริหาร ความเอาใจใส่ของครู และระบบการจัดการการเรียนการสอน ทำให้การยอมรับของครูและผู้ปกครองไม่เท่ากันระหว่าง โรงเรียน ซึ่งปัญหาหลักขณะนี้เกิดขึ้นเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐด้วย 2) ภาพลักษณ์โรงเรียน เอกชนในสายตาประชาชนยังมีเรื่องต้องแก้ไขหลายเรื่อง เช่น การเก็บเงินค่าเล่าเรียนและ ค่าใช้จ่ายอื่นๆสูง ครูไม่ได้รับเงินเดือนตามวุฒิ เป็นต้น 3) สัดส่วนจำนวนนักเรียนในโรงเรียน เอกชนเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลได้ลดลงในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา

โดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยม 4) การควบคุมจากรัฐในด้าน กฎ ระเบียบยังไม่คล่องตัว ขาดระบบติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 5) ความมั่นคงในวิชาชีพครูและอัตราเงินเดือนยังไม่จูงใจมากพอ

การปฏิรูปการศึกษามุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษา พัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้อง เป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุพล วังสินธ์. 2545: 29) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพและศักดิ์ศรี ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงน่าจะเปรียบได้กับ“ ผู้บริหารมืออาชีพ” จึงจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่จะทำหน้าที่สำคัญให้ไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาแห่งนี้

วีรณัฐ ปิณฑวนิช (2543: 8) กล่าวว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญต่อการแสดงบทบาทในการจัดการเรียนการสอนน้อย ไม่สนใจที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ไม่ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู ไม่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำหรือสนับสนุนทรัพยากรการบริหารให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภเนตร ธรรมบวร(2543: 78) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนกรเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ไม่รู้ไม่เข้าใจแนวทางการจัดการเรียนการสอนก็จะทำให้ไม่เอาใจใส่ ไม่ให้การส่งเสริม ในที่สุดการปฏิรูปการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางก็จะล้มเหลว

โรงเรียนเอกชนที่มีคุณภาพทางด้านการจัดการเรียนการสอน มีหลักสูตรที่เป็นเลิศ มีอาคารโรงเรียนหรือโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นเลิศ หรือมีนโยบายการศึกษาที่เป็นเลิศเพียงใดก็ตาม หากไม่มีครูที่ทุ่มเทให้การสอน ไม่เป็นครูที่มีความสามารถในการถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว คุณภาพการศึกษาจะไม่มีวันดีขึ้นได้เลย เพราะการจัดการเรียนการสอนนั้นสำคัญที่สุด ดังนั้น“สิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียน” เกิดขึ้นได้จากการทำให้ครูได้เป็นครูอย่างแท้จริง ถึงแม้จะได้คนที่เหมาะสมมาเป็นครูแล้วก็ต้องมีการฝึกฝนให้เป็นผู้สอนที่มีประสิทธิภาพด้วย ครูต้องได้รับผลตอบแทนเพียงพอ มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการทุ่มเทให้กับนักเรียน ครูต้องมีเวลาเพียงพอต่อการเตรียมตัวสอน สอนอย่างมีคุณภาพ ฉะนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพทางด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพราะผู้บริหารเปรียบเสมือนเสาหลักที่สำคัญยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้ได้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพและบทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา

รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างมาก สมรรถภาพของผู้บริหารเป็นดัชนีบ่งความสำเร็จของการบริหาร การที่ผู้บริหารได้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการบริหารสถานศึกษา จะเป็นสิ่งจะช่วยให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543: 8)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา 5 ด้าน คือ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน ผลจากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์กับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ปรับปรุงวิธีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่างๆที่ผู้บริหารทำการบริหารอยู่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 2) ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน ผลจากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์กับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ปรับปรุงวิธีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่างๆที่ผู้บริหารทำการบริหารอยู่
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและงานด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อยู่ในขอบเขตของเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรดังนี้

ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 2) ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีทั้งสิ้นจำนวน 239 คน จำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอน คือ ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 114 คน และช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 125 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2552 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 148 คน จากนั้นจึงใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 69 คน และครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 79 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครูผู้สอน ประกอบด้วย

1.1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ

1.1.1 ปริญญาตรี

1.1.2 ปริญญาโทขึ้นไป

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

1.2.2 ระหว่าง 5 – 10 ปี

1.2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับช่วงชั้นทำการสอน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.3.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3)

1.3.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
2. ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การเป็นผู้นำการปฏิบัติและจัดการอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ สนับสนุนการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม การจัดอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนบนพื้นฐานของสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างขวัญกำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ กระตุ้นความคิดให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพกับครู นิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานของครู และเป็นผู้ประสานให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

2. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารดำเนินการที่มุ่งแสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมกระบวนการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาสื่ออุปกรณ์ และนวัตกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้ และนำกระบวนการ วิจัยมาเป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

2.2 ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และกิจกรรมรายวิชา การกำหนดวิธีการ เครื่องมือที่ใช้และช่วงเวลาในการวัดและประเมินผล การนิเทศ ติดตามและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามที่กำหนด การจัดทำหลักฐานการศึกษา การ

นำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องและการรายงานผลการเรียนรู้ต่อผู้ปกครองและการรายงานผลของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด

2.3 ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ร่มรื่นสวยงามเป็นระเบียบ การจัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจและมั่นใจในด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เน้นการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สร้างบรรยากาศที่มีความเป็นกัลยาณมิตร จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความหลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่หลากหลายและยืดหยุ่นสนองความต้องการและความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคล

2.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การวางแผนนโยบายร่วมกับโรงเรียน การจัดหลักสูตร และการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น จัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าวและเว็บไซต์ เป็นต้น การจัดกิจกรรมการศึกษาที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและการจัดกิจกรรมการบริการแก่สังคมและครอบครัว

2.5 ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ มีการสำรวจความต้องการและจัดทำแผนงาน/โครงการและนิเทศ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมเพียงพอ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการอบรมเทคนิคการใช้ การดูแลรักษาและการจัดเก็บนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆอย่างเหมาะสมอยู่เสมอ

3. ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง สถานภาพเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกออกเป็น

3.1 ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทขึ้นไป

3.2 ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาเป็นปีที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำการสอนโดยนับตั้งแต่เริ่มเข้ารับหน้าที่ทำการสอนถึงวันตอบแบบสอบถาม เศษของปีเท่ากับหรือมากกว่า 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

3.3 ระดับช่วงชั้นทำการสอน หมายถึง ระดับชั้นที่ผู้ตอบแบบสอบถามสอนประจำ แต่ถ้ามักรับสอนทั้ง 2 ระดับช่วงชั้น ให้พิจารณาคาบที่สอนมากเป็นเกณฑ์ตัดสินแบ่งช่วงชั้นประกอบด้วย ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) และช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)

4. โรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา หมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่สังกัดภายใต้การดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตวัฒนา จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเจริญวุฒิวิทยา โรงเรียนคริสต์ธรรมศึกษา โรงเรียนแอ๊ดเวนตีสเอกมัย โรงเรียนแสงหิรัญ โรงเรียนพระหฤทัยพัฒนาเวชม์ โรงเรียนเกษมพิทยา โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โรงเรียนพระแม่มาลีพระโขนง และโรงเรียนทอสี

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีตัวแปรอิสระ 3 ด้าน คือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับช่วงชั้นทำการสอน

การเลือกตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวความคิดของนักวิชาการดังนี้

2.1 ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ได้ศึกษาจากแนวความคิดของเพนด์เลย์ (Pendley, 1985: 98) พบว่าวุฒิการศึกษาของครูมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้บรรลุความสำเร็จเป็นอย่างมาก มีผลงานการวิจัยหลายเรื่องที่พบว่าวุฒิการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงาน ทิพมาศ แก้วซิม (2542: 86) ซึ่งได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านความรับผิดชอบสูงกว่าอาจารย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี พัทธินทร์ วัชรกิตตานนท์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร พบว่าบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางวิชาชีพต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ประสบการณ์ในการทำงาน ได้ศึกษาจากแนวความคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 67) กล่าวว่า เพราะประสบการณ์จากสิ่งที่พบเห็นที่แตกต่างกันบางคนได้รับความกดดันจากประสบการณ์อย่างหนึ่งก็มีผลต่อการรับรู้ ความเชื่อของบุคคลนั้นใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินเรื่องต่างๆต่อไป ประสบการณ์ทางการทำงานย่อมให้เกิดความชำนาญทำให้เกิดความผูกพันกับอาชีพและองค์กรไปด้วย วรรณพร จิตรทอง (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี มีความเห็นแตกต่างจากอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี ในด้านการจัดหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และ 6-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่าง

จากอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี ในด้านอาคารสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์การสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วันเพ็ญ บัวทอง (2545: 37) กล่าวว่า เนื่องจากประสบการณ์จะช่วยเพิ่มความรอบคอบ รอบรู้และช่วยให้เข้าใจปัญหา สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กษมา แพร่ภิญโญ (2546: 91-92) กล่าวว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 30 ปีขึ้นไป มีความตั้งใจเกี่ยวกับวิธีการในการพัฒนาทางวิชาการโดยรวมและรายด้านโดยวิธีการฝึกอบรม โดยกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยวิธีการพัฒนาโดยกระบวนการบริหารแตกต่างกันกับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 20-30 ปี และข้าราชการครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 30 ปี มีความต้องการเกี่ยวกับวิธีการในการพัฒนาทางวิชาการ ด้านวัดและประเมินผล ผู้เรียน โดยกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยวิธีการพัฒนาการส่งไปศึกษาต่อ แตกต่างกับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 20 ปี

2.3 ระดับช่วงชั้นทำการสอน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ครูที่สอนในช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1 - 3) และครูที่สอนในช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6) ได้ศึกษาจากแนวคิดของ สมศักดิ์ สิทธิวันชัย (2548: 92) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ต่างกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดและศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย และคุณธรรม จริยธรรมที่แตกต่างกัน อรุณ กัณสิทธิ์ (2542: 88) กล่าวว่า โรงเรียนต้องจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นตามชั้นปีที่นักเรียนกำลังศึกษา

สำหรับตัวแปรตาม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวความคิดของนักวิชาการหลายๆท่าน ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ จากแนวคิดของอุษณีย์ โพธิ์สุข (2543: 42) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้สร้างกลไกในการจัดทำระบบการวัดผลและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนนอกจากนี้ โสภณ โสมติ และอภินันท์ โสตะจินดา (2545: 14-17) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญหรือประโยชน์ที่ผู้เรียนพึงได้รับสูงสุดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง พ่อแม่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำเป็นต้องช่วยกันคิดสร้างสรรค์ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ในขณะเดียวกันทางสำนัก งานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (2540: 13) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนว่าจะต้องพัฒนาครู โดยการส่งครูไปศึกษาอบรมหรือดูงานทางด้านการศึกษา สนับสนุนให้สอบคัดเลือกในตำแหน่งที่สูง ส่งเสริมการทำงานทางวิชาการ สร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน บทบาทด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่และการได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติครู กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 27) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วม

จัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรให้เข้าใจและจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการเรียนการสอนและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 11-12) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารการศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน ไว้ 5 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมการเรียนการสอนของครู ด้านส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และด้านส่งเสริมความก้าวหน้าของครู

จากแนวความคิดของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้นำมาประมวลเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ 1) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 2) ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 5) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ข้อมูลพื้นฐาน		บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
สถานภาพของครูผู้สอน		
1. ระดับการศึกษา		1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
1.1 ปริญญาตรี		
1.2 ปริญญาโทขึ้นไป		2. ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2.ประสบการณ์ในการทำงาน		3. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี		4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
1.2.2 ระหว่าง 5 – 10 ปี		5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
1.2.3 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		
3. ระดับช่วงชั้นทำการสอน		
1.3.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3)		
1.3.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)		

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนต่างกัน
3. ครูที่มีระดับช่วงชั้นทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนต่างกัน



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยแบ่งหัวข้อดังนี้

1. ประวัติโรงเรียนเอกชน
2. หลักการแนวคิดเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน
3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน
 - 3.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
 - 3.2 ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 3.3 ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
 - 3.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
 - 3.5 ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู
4. ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ประวัติโรงเรียนเอกชน

1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนเอกชนแห่งแรกที่สร้างขึ้นโดยคนไทยแท้ๆ มีขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2440 ภายหลังการตั้งกระทรวงศึกษาธิการ 7 ปี ณ วังของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทววงศ์วิกรมที่ถนนตีทอง แขวงสะพานเก่า จังหวัดพระนคร โดยนางบุญเกิด ปาจิณพยัคฆ์ เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนนี้ โดยเก็บค่าเล่าเรียนเดือนละ 4 บาท ซึ่งสมัยนั้นถือว่าแพงมาก โรงเรียนเป็นที่นิยมของประชาชนในย่านนั้นมาก จำนวนนักเรียนได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนมีนักเรียนกว่า 100 คน สถานที่ตั้งไม่เพียงพอในการรับนักเรียน นางบุญเกิด ปาจิณพยัคฆ์ จึงทูลลาออกจากวังมาตั้งโรงเรียนถาวรของตนอย่างแท้จริงขึ้นที่ถนนบูรณะศิริหน้าวัดอัมมาตย์เมื่อ พ.ศ. 2444 และได้ย้ายอีกครั้งมาอยู่ถนนดินสอในตรอกตันไทร โดยใช้ชื่อว่าบำรุงวิชา นับเป็นโรงเรียนแห่งแรกที่ได้จดทะเบียนขึ้นอยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐบาลเริ่มที่จะสนับสนุนการศึกษาเอกชนในรูปของเงินทุน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์มีมาก่อนสมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. 2475) ต่อมาเมื่อประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ

2 ฉบับ คือ พ.ศ. 2475 และ พ.ศ. 2479 จึงได้ระบุให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อที่จะแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2503 ได้ส่งเสริมให้ภาคเอกชนขยายการจัดการศึกษาไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ต่อมาในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 รัฐบาลได้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางการเงินต่าง ๆ มาจากค่าธรรมเนียมการเรียนซึ่งควบคุมโดยกระทรวงศึกษาธิการ เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเงินที่ภาคเอกชน เช่น จากมูลนิธิหรือองค์กรเอกชนบริจาคและเงินที่ได้จากการจัดกิจกรรมหารายได้ของโรงเรียน

คำว่า การศึกษาเอกชนได้มีการนำมาใช้อย่างกว้างขวางมาก ตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. 2512 ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแทนกองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา โดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ทำให้เรียกโรงเรียนราษฎร์ว่า โรงเรียนเอกชนและสถานศึกษาเอกชนมากขึ้นเป็นลำดับ จนถึงปีเฉลิมฉลองครบรอบ 200 ปี กรุงรัตนโกสินทร์จึงเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา (ศรีราชา เจริญพานิช; และคนอื่นๆ 2548: 14)

1.2 ประเภทและระดับการศึกษาโรงเรียนเอกชน

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศเรื่อง การกำหนดประเภทระดับโรงเรียนเอกชนไว้ดังนี้

1.2.1 โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดในรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนตามมาตรา 15(1) ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียนตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 คือ

1) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งประเภทการศึกษาและระดับการศึกษา ดังนี้

(1) ประเภทสามัญศึกษามี 3 ระดับได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

(2) ประเภทอาชีวศึกษามี 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับอุดมศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคหรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งประเภทการศึกษาและระดับการศึกษาดังนี้

(1) ประเภทอาชีวศึกษา มี 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตร และระดับอุดมศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคหรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

การจัดการศึกษาของเอกชนจะเริ่มที่บุคคลชั้นสูงก่อนแล้วจึงค่อยๆขยายตัวออกไปสู่มวลชน ระยะแรกๆเป็นกลุ่มของมิชชันนารีโดยใช้วิธีจ้างเด็กให้ไปเรียนแล้วเปลี่ยนเป็นให้เรียน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น และในที่สุดได้เปลี่ยนเป็นค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน

1.2.2 โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนตามมาตรา 15(2) ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา นอกจากที่กำหนดในข้อ 1.2.1 เป็นการจัดการศึกษาเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ

1) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งประเภทการศึกษา ดังนี้

(1) ประเภทการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนผู้ใหญ่ตามระเบียบและหลักการที่ว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ

(2) ประเภทอาชีวศึกษา ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพสาขาต่างๆ

2) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาประเภทนี้แบ่งได้ดังนี้

(1) ประเภทเฉพาะกาล ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการศึกษา โดยกำหนดเวลาสำหรับการศึกษาเป็นครั้งคราว

(2) ประเภทสอนศาสนา ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะสอนศาสนา

(3) ประเภทส่งคำสอน ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนด้วยวิธีส่งคำสอนไปจากโรงเรียน

(4) ประเภททกววิชา ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทกววิชาบางวิชาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

(5) ประเภทศิลปศึกษา ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้การศึกษในทางศิลปะต่างๆ

(6) ประเภทอาชีวศึกษา ได้แก่ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้การศึกษเกี่ยวกับการอาชีพในสาขาวิชาต่างๆ

1.2.3 โรงเรียนที่จัดให้การศึกษแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญาหรือจิตใจ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดให้การศึกษแก่

บุคคลผู้ยากไร้หรือผู้เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่างๆ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษา
สงเคราะห์ตามมาตรา 15(3) ได้แก่

1) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่ง
ประเภทการศึกษา ดังนี้

- (1) ประเภทการศึกษาพิเศษ
- (2) ประเภทการศึกษาสงเคราะห์

2) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจาก
กระทรวงศึกษาธิการได้แบ่งประเภทการศึกษา ดังนี้

- (1) ประเภทการศึกษาพิเศษ
- (2) ประเภทการศึกษาสงเคราะห์

1.3 นโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาเอกชน

สำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเอกชน ไว้
ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเดิม)

1) จะดำเนินนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาเอกชนให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ
และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นการบริหารและการจัดการศึกษา
เอกชนให้มีความเป็นอิสระ เป็นนิติบุคคลและมีคุณภาพ สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุก
ระดับและทุกประเภท โดยรัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน สิทธิประโยชน์และด้าน
วิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

2) จะดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่อง

- การสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรทางการศึกษาเอกชน เข้าใจสาระและแนว
ปฏิบัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะมาตรา 43 ถึงมาตรา 46

- การจัดระบบการวัดผลและประเมินผลตามวิธีการของ GPA-PR ในการสอบ
คัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยของโรงเรียนเอกชนทั้งโรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนมัธยม จากทั่ว
ประเทศ โรงเรียนอาชีวศึกษาและนักเรียนที่จบการศึกษาก่อนปี 2541 เพื่อให้นักเรียนโรงเรียน
เอกชนได้สิทธิประโยชน์ในการวัดผลและประเมินผลการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
เช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ

- ตรวจสอบคุณภาพการบริหารกองทุนกั๊ยมทางการศึกษา เพื่อให้โรงเรียน
เอกชนจัดสรรเงินอุดหนุนตามความจำเป็นของผู้เรียน โดยไม่ใช้เงินกั๊ยมเป็นเครื่องมือโฆษณา
ชักชวนให้เข้าเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

- การดูแลความปลอดภัยของโรงเรียนจัดการศึกษานอกระบบโดยเฉพาะ
โรงเรียนกวดวิชา เพื่อให้มีจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนไม่แออัดแน่นและมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ
และจัดได้อย่างมีคุณภาพ

- การส่งเสริมภาคเอกชนในการจัดการศึกษาซึ่งรวมถึงครอบครัว ชุมชน สมาคม และหน่วยงานที่จัดการศึกษาเฉพาะทาง เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้ามาร่วมสนับสนุนการศึกษา

3) จะพัฒนาการศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานคุณภาพและได้รับสิทธิประโยชน์ เช่นเดียวกับการศึกษาที่จัดโดยรัฐ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนร่วมกับ สถานศึกษาเอกชนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการ ประเมินตนเองของสถาน ศึกษาและให้การสนับสนุนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพจนได้รับการ ประกันคุณภาพจากการประเมินภายนอก

4) เน้นการพัฒนาครูและผู้บริหารการศึกษาเอกชนให้มีใบประกอบวิชาชีพครู ใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม โดยสนับสนุนให้ครูและผู้บริหาร มีทัศนะในการทำงานเพื่อมุ่งที่คุณภาพของผู้เรียน และคำนึงถึง การบริหารที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา การศึกษาเอกชน ดังนี้

- 1) โรงเรียนเอกชนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีระบบการบริหารจัดการที่ คล่องตัว
- 2) โรงเรียนเอกชนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ลงทุนจัดการศึกษามากขึ้น โดยเพิ่มปริมาณการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน
- 3) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาให้ เหมาะสมกับสภาพชุมชนท้องถิ่น
- 4) ครูโรงเรียนเอกชนพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญมีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย
- 5) ครูโรงเรียนเอกชนได้รับสวัสดิการและขวัญกำลังใจในรูปแบบต่างๆ
- 6) นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ทางด้านจิตใจ สังคม สติปัญญา สุขภาพพลานามัย และด้านประกอบอาชีพ

สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2548: 35-37) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญไว้ใน มาตรฐานที่ 12 ว่าสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผู้บริหารต้องดำเนินการโดยมี 3 ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน พัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

เกณฑ์การพิจารณา

1. สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม
2. สถานศึกษามีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

3. สถานศึกษามีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

4. สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพใ้ใช้การได้ดี

5. สถานศึกษามีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่
ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีการจัดระบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
เกณฑ์การพิจารณา

1. สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2. สถานศึกษามีรายวิชา/กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความ

พอใจ

3. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

4. สถานศึกษามีการจัดระบบการบันทึกผลงานผล และการส่งต่อข้อมูลของ
ผู้เรียน

5. สถานศึกษามีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอน
อยู่เสมอ

6. สถานศึกษามีการนำแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียน
การสอน

ตัวบ่งชี้ 3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย
เกณฑ์การพิจารณา

1. สถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง

2. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการ
และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

3. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษ และ
ความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

4. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

5. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/
นันทนาการ

6. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี
และภูมิปัญญาไทย

7. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

1.4 การบริหารโรงเรียนเอกชน

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้กำหนดความหมายของโรงเรียนเอกชนไว้ว่า สถานศึกษาหรือสถานที่ที่บุคคลจัดการให้การศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรีแก่นักเรียนทุกพลัด รวมกันเกิน 7 คนขึ้นไป โดยมีคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน อธิบดีกรมวิชาการ อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมอาชีวศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน 2525: 4) ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนมีการบริหารงาน โดยแบ่งออกเป็นประเภทตามลักษณะการสอน คือ โรงเรียนก่อนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการจัดการศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2539: 3) ระบบการบริหารโรงเรียนเอกชนเป็นการดำเนินงานที่ จัดทำขึ้นโดยบริหารตามอัยยาศัย โดยมีโครงสร้างที่เป็นรูปแบบขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารฝ่ายเดียว โครงสร้างการบริหารมีสายบังคับบัญชาเป็นเกณฑ์

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันอยู่ในการดูแลกำกับของสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดไว้ว่า การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนมีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตามการประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับของรัฐ และในโรงเรียนเอกชนสามารถจัดการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี ดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเองมีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเป็นการจัดตามมาตรา 15(1) ของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน 2525 (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน 2525: 50) ซึ่งออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับและแนวการปฏิบัติเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนเนื่องจากการจัดการศึกษาอยู่ในระบบโรงเรียน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ ช่วยรัฐจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา จึงถือว่าโรงเรียนเอกชนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา และสนองนโยบายของรัฐได้อย่างดียิ่งผู้ที่สนับสนุนการศึกษาของโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพคือผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พร้อมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องนับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการศึกษาแก่เยาวชน ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ภูมิปัญญา มีความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรู้จักนำความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538: 1) ได้ศึกษาและพบว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันมีสภาพอยู่ในระดับที่แตกต่างกันมาก บางโรงเรียนได้รับความศรัทธาในอดีตแต่การพัฒนาคุณภาพไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผลให้จำนวนนักเรียนลดน้อยลงและอยู่ในสภาพที่ขาดความมั่นคงในการดำเนินการต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การ

ดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายและได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีคุณภาพอย่างแท้จริง การพัฒนางานด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็น เพื่อให้สถานศึกษาของเอกชน สามารถดำเนินอยู่ได้ และเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม โรงเรียนเอกชนจึงมีการจัดตั้ง สมาคมโรงเรียนเอกชนของตนเองเพื่อคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น สมาคมสหพันธ์โรงเรียน ราษฎร์ สมาคมครูโรงเรียนราษฎร์แห่งประเทศไทย

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน ได้มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้เดิมและที่กำหนดขึ้นใหม่ ซึ่งสร้างความยุ่งยากและเป็นปัญหา ต่อการดำเนินงาน ขาดความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเอกชน

2. หลักการแนวคิดเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของบทบาท

คำว่า “บทบาท” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Role” นักการศึกษาได้ให้ความหมายของ คำว่า บทบาท (Role) ไว้ดังนี้

วินิจ เกตุขำ (2535: 79) ได้ให้ความหมายบทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังของสมาชิกกลุ่มในองค์กรหรือในหน่วยงาน จะต้องมียาละเอียดของงาน เพื่อจะรู้ว่า จะต้องทำหน้าที่อะไรบ้าง ถึงแม้ว่ารายละเอียดของงานจะไม่ครอบคลุมถึงงานในหน้าที่ทุกอย่าง แต่จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้บุคคลได้รู้ว่าควรจะต้องแสดงบทบาทอย่างไรหรือจะต้องทำงานอะไรบ้าง

สุพัตรา สุภาพ (2539: 30) กล่าวว่าบทบาท คือการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น ตำแหน่งพ่อ บทบาทคือ ต้องเลี้ยงลูก เป็นครู บทบาท คือการสั่งสอนอบรมนักเรียน

ปราชญา กล้าผจญ (2540: 125) ได้ให้ความหมายของบทบาท หมายถึง ส่วนหรือ คุณลักษณะที่ผู้ดารา ตัวละคร หรือผู้ที่สวมบทบาทนั้นแสดงอยู่ หรือปฏิบัติอยู่หรือในอีกความหมายหนึ่ง หมายถึงสิ่งที่บุคคลจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรือหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นการแสดงพฤติกรรมตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เหมาะสมสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ที่มอบหมายอำนาจนั้น

จักรรัช ธีระกุล (2542: 45) ได้ให้ความหมายของบทบาท หมายถึง แบบแผน นวัตกรรมอันเกี่ยวกับสภาพหรือตำแหน่งทางสังคม บทบาทเป็นความเคลื่อนไหวของสถานภาพหรือหน้าที่ตามสถานภาพนั่นเอง

ยนต์ ชุ่มจิต (2544: 232) กล่าวว่า บทบาท (Role) หมายถึง ภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล บุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใดก็ต้อง

รับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มา ไม่ว่าจะได้อำนาจโดยกำเนิด โดยการกระทำ หรือโดยการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง

กล่าวโดยสรุป บทบาทหมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพให้ สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรือหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย หรือเป็นการแสดงพฤติกรรม ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เหมาะสม

2.2 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

สุณีย์ บุญทิม (2542: 26) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาหมายถึง บุคคลที่เป็น หัวหน้าสูงสุดในการศึกษา จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหาร และขอบข่ายของงานที่ รับผิดชอบ สามารถบริหารงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมได้ตามสภาวะการที่เปลี่ยนแปลงไป

พงษ์สวัสดิ์ วงศ์ประชา (2543: 14) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาหมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการในสถานศึกษา ให้ใช้หลักการใน กระบวน การสร้างบรรยากาศดำเนินการในสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานด้วยความเต็มใจ

พนม พงษ์ไพบูลย์และคณะ (2546: 165) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา อื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาดำเนินการทั้งของรัฐและเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 19) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาหมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่รักษาราชการแทน ที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชน

สุรียา มนตรีภักดิ์ (2550: 38) กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา ตลอดจนผู้ที่รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษาหมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกหรือแต่งตั้ง ให้เป็นผู้ดำเนินการในสถานศึกษา หรือบุคคลที่เป็นหัวหน้าสูงสุดในการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจใน หลักการบริหาร สามารถบริหารงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมได้ตามสภาวะการ และ ดำเนินการในสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.3 หลักการและแนวคิดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

วิรัตน์ บัวขาว (2540: 34) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพา เด็กเยาวชนและประชาชนให้มีความรู้และเป็นผู้ที่รู้ที่จริงของชีวิต จุดหมายปลายทาง ของการศึกษา คือ อุปนิสัยที่ดีงามเป็นชีวิตที่สุขสงบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 27) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่จะต้องคอย
อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ เสริมสร้างกำลังใจ ประเมินผลการ
ปฏิบัติงาน นำปัญหาอุปสรรคมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ครู นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า
ผู้บริหารมีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริม
การใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน
พัฒนาครูและบุคลากรให้เข้าใจและจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการเรียนการสอนและพัฒนา
เครือข่ายการเรียนรู้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2543: 21-22) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นเสาหลักของการ
บริหารการศึกษา หลักการบริหารสถานศึกษา คือ การมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีเทคนิควิธีการ
บริหาร รวมทั้งการวัดและประเมินผลงาน ผู้บริหารต้องมีทั้งเทคนิควิธีการและทักษะของการ
บริหารงาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีอยู่ 17 บทบาท คือ ผู้กำหนดทิศทาง ผู้กระตุ้น
ความเป็นผู้นำ ผู้วางแผน ผู้ตัดสินใจ นักจัดองค์การ ผู้จัดการเปลี่ยนแปลง ผู้ประสานงาน ผู้
สื่อสาร ผู้แก้ความขัดแย้ง ผู้แก้ปัญหา ผู้จัดระบบงาน ผู้บริหารการเรียนการสอน ผู้บริหารงาน
บุคคล ผู้บริหารทรัพยากร ผู้ประเมินผล ประธานในพิธีและผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2542: 24) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร
การศึกษาให้มีคุณภาพโดยมีมาตรการต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจให้
สถานศึกษาให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ชุมชนรวมทั้งผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการบริหาร
สถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันเรามีภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งครูอาจารย์หรือผู้ใหญ่ที่ปลดเกษียณ
ออกไปแล้วมากมายที่เป็นคนมีความรู้ความสามารถ ซึ่งท่านเหล่านี้ก็คือทรัพยากรบุคคลของ
ชุมชนและเป็นผู้ปกครองนักเรียนมาแล้วทั้งนั้น ทางโรงเรียนจึงควรนำบุคคลเหล่านี้มาช่วยในการ
พัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพขึ้นโดยไม่ต้องลงทุน

สุพล วังสินธ์ (2542: 33-36) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ
ปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นผู้นำในด้านกานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการ
จัดการเรียนการสอน
2. ส่งเสริมสนับสนุนในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการ
สอน
3. เป็นผู้นำในการริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานวิชาการ
4. ส่งเสริมในการจัดหาทุนมาสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและเป็นผู้ประสานงานกับทุกหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง
6. ประสานขอความร่วมมือจากภาคเอกชนและชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
และการปฏิบัติ

7. เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมในหลักสูตรกิจกรรมเสริมและกิจกรรมนอก

หลักสูตร

8. ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

9. เป็นผู้นำในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการศึกษา

10. สร้างค่านิยมให้นักเรียนรักเพื่อนมนุษย์ ไม่ดูถูกคนยากจน รักคนที่ประกอบ

อาชีพสุจริต

11. เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

12. เป็นผู้นำในการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและรักษารากเหง้าของ

ตนเอง

13. เป็นผู้นำในการส่งเสริมและสร้างสรรค์ จรรโลงศิลปวัฒนธรรม

14. เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาและเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในการ

สร้างสรรค์

15. เป็นผู้นำในการบริหารงานโดยยึดแนวทางในการพัฒนาประชาธิปไตย

16. เป็นผู้นำในการบริหารงานโดยร่วมกันทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้ทุก

คนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน

คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

สถานศึกษาไว้ 6 บทบาทหน้าที่ ดังนี้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคนอื่นๆ 2543: 10)

1. บทบาทหน้าที่ในการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและเป้าหมายของ

สถานศึกษา

2. บทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมในการบริหารต่างๆ เพื่อให้โรงเรียนบรรลุ

วัตถุประสงค์ตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. บทบาทหน้าที่ในการนำการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิด

ประสิทธิภาพ

4. บทบาทหน้าที่ในการสร้างขวัญ กำลังใจและสร้างความสุขในการทำงาน

ให้กับ บุคลากรในสถานศึกษา

5. บทบาทหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือร่วมสติปัญญาของบุคลากรใน

สถานศึกษา และชุมชนเพื่อการบริหาร

6. บทบาทหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากร และควบคุมกำกับติดตามการใช้

ทรัพยากรของบุคลากรให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2543: 4) ได้กล่าวถึง ภาวลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

ยุคใหม่ไว้ในพฤติกรรมการศึกษาไทยว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ (Instructional Leadership) ที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เจียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ที่เชี่ยวชาญและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ต้องเป็นผู้นำองค์กร นำทางและจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา ต้องรู้จักใช้ความ พยายามที่จะดึงเอาความสามารถ

ของผู้ได้บังคับบัญชาตามบูรณาการเข้ากับเป้าหมายขององค์กรกับการจูงใจปัจเจกบุคคล ความเป็นผู้นำ เช่น การมอบหมายงาน การจ้าง การเลื่อนขั้น หรือการให้ออก สิ่งเหล่านี้ต้องเป็นหน้าที่ทรงความยุติธรรมและมีความสามารถ

วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล (2543: 34-36) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

1. บทบาทของผู้ฝึกสอน (Coach) ผู้บริหารต้องสามารถทำความรู้จักและสร้างความเข้าใจกับครูอาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง
2. บทบาทของผู้ประเมิน (Appraiser) ผู้บริหารมีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูอาจารย์อย่างตรงไปตรงมา โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างแท้จริง
3. บทบาทของที่ปรึกษา (Advisor) ผู้บริหารจะต้องช่วยกระตุ้นความคิดริเริ่มให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการกำหนดเป้าหมาย (Goals) ของครูอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพ
4. บทบาทของผู้ช่วยเหลือ (Referral Agent) ผู้บริหารต้องหาทางสนับสนุนให้ครูอาจารย์ประสบความสำเร็จในการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในสายงานการสอน

อุทัย บุญประเสริฐ (2543: 32) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีหน้าที่ดูแลเผื่อระวังและจัดการให้สถานศึกษาดำเนินการไปตามเป้าหมาย ปฏิบัติตามคำสั่งและควบคุมบุคคลและทรัพยากรให้เป็นไปตามระเบียบ เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ เป็นผู้กระตุ้นและชักนำการใช้กำลังคน เป็นผู้พัฒนาทรัพยากรและเป็นผู้พัฒนาเป้าหมายใหม่ๆ ของสถานศึกษา โดยสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ และแสวงหาทรัพยากรจากภายนอกมาสนับสนุนการจัดการศึกษา

กรมวิชาการและคณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 76) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้คือ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้นำในการปฏิรูปการเรียนรู้ (2) นำโรงเรียนไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญา คือ ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ที่ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา ปรับปรุงการบริหาร (3) จัดการเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำการวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันในระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีมผั่นกำลังกันระหว่าง 5 กลุ่มวิชาการ (4) พัฒนาผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร (5) พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดสามารถใช้โลกเป็นห้องเรียนจัดให้มีระบบนิเทศภายใน (6) ช่วยเหลือครูในด้านการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

อุทัย ธรรมเดโช (2543: 21) กล่าวถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่

1. บทบาทของผู้ฝึกสอน (Coach) ผู้บริหารต้องสามารถทำความเข้าใจและสร้างความเข้าใจกับครูอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง
2. บทบาทของผู้ประเมิน (appraiser) ผู้บริหารมีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูอาจารย์อย่างตรงไปตรงมา โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างแท้จริง
3. บทบาทของที่ปรึกษา (advisor) ผู้บริหารต้องช่วยกระตุ้นความคิดริเริ่มให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการกำหนดเป้าหมาย (goals) ของครูอาจารย์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าของอาชีพ
4. บทบาทของผู้ช่วยเหลือ (referral agent) ผู้บริหารต้องหาทางสนับสนุนให้ครูอาจารย์ประสบความสำเร็จในการวางแผนปฏิบัติงานเอาความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในสายงานการสอน

วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล (2543: 33-34) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนและเป็นผู้ดำเนินการบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นที่ความหวังว่าจะเป็นผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนและต้องมีประสิทธิภาพที่จะแสดงบทบาทว่ามีส่วนร่วมในการเกี่ยวข้องและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอน แต่เป็นที่สังเกตได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาไทย จะเห็นการบริหารจัดการอาคารสถานที่และงานธุรการมากกว่างานวิชาการ ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 11-12) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารการศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนไว้ 5 ด้าน คือ

1. ด้านส่งเสริมการเรียนการสอนของครู
2. ด้านส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. ด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
4. ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
5. ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าของครู

กรมวิชาการ (2545: 51) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือจัดให้มีแผนพัฒนาการศึกษา เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์สถานศึกษาและการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2543: 42) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้สร้างกลไกในการจัดทำระบบการวัดผลและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

โสภณ โสมดีและอภันตรี โสตะจินดา (2545: 14-17) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญหรือประโยชน์ที่ผู้เรียนพึงได้รับสูงสุดนั้น

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง พ่อแม่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำเป็นต้องช่วยกันคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้ต้องเริ่มจากง่ายไปหายาก จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้แก่ ผู้เรียน จัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดให้ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและใช้วิธีการที่หลากหลาย

ธีระ รุญเจริญและคณะ (2547: 36-39) กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่มี การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วยเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริม และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม หมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจนและสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติให้คำปรึกษา แนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียนบุคคลและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ

3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้แก่บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทั้งทางด้านวิชาการและการจัดสภาพแวดล้อม แห่งการเรียนรู้และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่น

4. การประสานความสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานและสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่าย ผู้สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล

5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครู ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

6. การสร้างแรงจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีทัศนคติในเชิงบวกกับ ผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจในความต้องการของทุกฝ่าย และสร้างแรงจูงใจในการการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ

7. การประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดให้มีการประเมินผล โดย ส่งเสริมการประเมินผลในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมิน ภายนอก

8. ส่งเสริมการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้ ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนของครูและทีมงาน

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับงานด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณะชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน

10. การส่งเสริมเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้

จรัส ไทยอุทิศ (2547: 47) กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยมีความรับผิดชอบในด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานของสถานศึกษาประกอบด้วย การจัดทำสาระของหลักสูตร การบริหารหลักสูตรหรือนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อใช้ข้อมูลปรับปรุง พัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548: 56) ได้กำหนดข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ในหมวดที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนา

บุคลากร ผู้เรียนและชุมชน

3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็น

ลำดับ

6. ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

ประไพพรรณ ผ่องสวัสดิ์ (2549: 46) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารจัดการการศึกษาที่ดี ให้มีคุณภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียน และสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความคิด ริเริ่ม สร้างสรรค์ มีคุณภาพ

ตามความต้องการของสังคมบนพื้นฐานของสังคมแห่งการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาสืบสานการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม จัดอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของสังคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นผู้นำ การปฏิบัติ จัดการอำนวยความสะดวก สร้างขวัญกำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ กระตุ้นความคิดให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพกับครู นิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของครู และเป็นผู้ประสานให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรตาม 5 เรื่องคือ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ ในการศึกษารูปแบบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3.1.1 ความหมายของการส่งเสริมการวิจัย

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2549: 1) อธิบายว่า การวิจัย (Research) คือ กระบวนการในการแสวงหาความรู้ที่เชื่อถือได้ (Reliable knowledge) โดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ (Reliable method) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัยที่สำคัญ 6 ขั้นตอน ดังนี้คือ การกำหนดหัวข้อวิจัย การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การนิยามปัญหา การออกแบบการวิจัย การดำเนินการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย

พิชญ์สินี ชมภูคำ (2552: 2) อธิบายว่า การวิจัย ตรงกับคำว่า Research คือการค้นคว้าหาความจริง (Reliable knowledge) ค้นหาแล้วค้นหาก็จะได้อีกจนกว่าจะได้อีกความจริงหรือข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง หรือความรู้ใหม่เกิดขึ้น ดังนั้น การวิจัยจึงเป็นกระบวนการ (Process) เทคนิควิธี (Techniques) ในการแสวงหาความรู้ (Knowledge) ความจริง (Fact) ที่น่าเชื่อถือได้ (Reliable) โดยมีจุดมุ่งหมาย (Objective) ที่แน่นอน ดังนั้น คำว่า “Research” จึงแตกต่างกับคำว่า “Discovery” (การค้นพบ) เพราะคำว่า “Discovery” คือการค้นพบโดยบังเอิญ ไม่ได้ตั้งใจ ไม่มีระบบและวิธีการที่ถูกต้องตามระบบและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพราะการวิจัยเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวิจัย เป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในหน้าที่ความรับผิดชอบโดยการค้นคว้าหาความรู้ ความจริงและใช้กระบวนการที่มีระบบ เชื่อถือได้ ซึ่งอาจเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการอื่นใดที่ศาสตร์ในสาขานั้นๆยอมรับ

3.1.2 แนวคิดของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการศึกษาตามมาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา 30 ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545: 14-15)

ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้กล่าวถึงการวิจัยในกระบวนการจัดการศึกษาเช่น ศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

ลัดดา กองคำ (2541: 44) ได้กล่าวว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนให้ได้ผลมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการดำเนินการวิจัย ด้านวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูลในการทำวิจัย

จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส (2543: 68) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่จะพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องส่งเสริมงบประมาณ ทรัพยากร วัสดุ ข้อมูล ห้องสมุด ศูนย์วิชาการ การพัฒนาบุคลากรไปศึกษาดูงานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการให้กำลังใจ

มนัส ไชยศักดิ์ (2544: 53-57) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริม สนับสนุนครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน จึงได้เสนอบทบาทของผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. จัดเตรียมการ ควรมีการประชุมชี้แจงครูในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ความรู้พร้อมเอกสารและวัสดุอุปกรณ์
2. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูทราบถึงวิธีการทำวิจัยเห็นคุณค่าและความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน
3. สร้างครูผู้นำทางการวิจัย
4. ทำวิจัยร่วม สดสัปดาห์หรือทุกสองสัปดาห์จัดให้ครูผู้นำทางการวิจัยประชุมปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน

5. ขยายผล การขยายผลนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้ครูผู้ซึ่งทำวิจัยในชั้นเรียนไปแล้ว หรือครูผู้นำในการวิจัยเป็นแกนนำในการให้ครูในหมวดวิชาต่างๆ ทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูในโรงเรียนทำการวิจัยในชั้นเรียนได้มากขึ้น

อุทุมพร จามรมาน (2544: 20-21) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้นำในการส่งเสริมพัฒนาครูด้านความรู้ ระเบียบ วิธีวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การเลือกและกำหนดปัญหา การกำหนดตัวแปร การตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย การเขียนรายงาน

กล่าวโดยสรุปคือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

3.2 ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.2.1 ความหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ภักตรา นิคนานนท์ (2543: 11) ได้ให้ความหมายการวัดและประเมินผลว่า วัดผล หมายถึง การใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่า เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อศึกษาค้นหาหรือตรวจสอบคุณลักษณะของบุคคล ผลงานหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือคนที่ต้องการศึกษาและการประเมินผล หมายถึง การนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อสรุปตัดสินใจประเมินค่าหรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นๆหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

เกษมา แพร่ภิญโญ (2546: 28) การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนา คุณภาพผู้เรียน เพื่อแสดงถึงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งหนึ่ง ๆ ว่ามีลักษณะตามที่ต้องการหรือไม่ เช่น วัดความสามารถทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ วัดความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ ทักษะกระบวนการวัดความรู้สึกรมณ์เจตคติ ศิริชัย กาญจนวาสี (2543: 78) กล่าวว่า ตามกฎเกณฑ์การวัดมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ จุดมุ่งหมายของการวัด เครื่องมือที่ใช้วัด เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบตรวจสอบรายการ แบบสัมภาษณ์ มาตราประเมินค่า การสังเกตโดยตรง เป็นต้น โดยมีหน่วยที่ใช้ในการวัด มาตราเปรียบเทียบระหว่างหน่วยที่ได้จากการวัด

การประเมินผล (Evaluation/Assessment) มี 2 ความหมาย ทิศนา แหมมณีและคณะ(2544: 45)ได้ให้ความหมาย การประเมินผลที่ตรงกับคำว่า Evaluation หมายถึงการพิจารณาคัดสินคุณค่าของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่ได้ทำการวัดผลไว้แล้ว ด้วยเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง การประเมินผลเป็นผลของการตัดสินใจจากผู้ประเมิน ไม่ใช่ผลจากการวัดโดยตรง ส่วนการประเมินที่ตรงกับคำว่า Assessment เป็นคำที่นำมาใช้ในการประเมินแนวใหม่ เป็นกระบวนการรวบรวมที่เกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียนด้านต่าง ๆ ทั้งเชิงปริมาณและคุณลักษณะและนำมาเรียบเรียงอย่างเป็นระบบและให้ครูหรือนักเรียนนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับผู้เรียนหรือประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

การประเมินผล เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยอาศัยการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น การประเมินมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ข้อมูลจากการวัด (โดยทั่วไปการประเมินต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดที่เป็นปรนัย) การตีความหมายและการกำหนดคุณค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน

กล่าวโดยสรุป การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือวัดเพื่อหาข้อสรุปตัดสินใจประเมินค่า โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นการประเมินผู้เรียนหรือประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

3.2.2 แนวคิดของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าผู้เรียนได้รู้ผลความก้าวหน้าในการเรียนของเขา ดังนั้น การประเมินผลจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ไทเลอร์เชื่อว่า กระบวนการของการประเมินผลเป็นกระบวนการที่จำเป็นในการที่จะรู้ถึงจุดประสงค์ของการศึกษา รวมไปถึงกระบวนการเรียนการสอนด้วย ถ้าวัตถุประสงค์ทั่วไปของโปรแกรมการศึกษามีเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การประเมินผลจึงต้องประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง การให้รู้ผลของการเรียนรู้มิใช่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนที่จะเพิ่มความพยายามของเขาเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อระบบโดยรวมด้วย เพราะสามารถทำให้หันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม หลักสูตรก็จะเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง(Dynamics) ทันต่อเหตุการณ์

นาตยา บิลันธานนท์ และคณะ (2542: 220-221) กล่าวว่าหลักการของกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

หลักการที่ 1 จุดประสงค์ของการประเมิน คือปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน ระบบการประเมิน คือการประเมินในชั้นเรียน โดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ โครงการงาน ภาระงาน การทดลอง การปฏิบัติ นิทรรศการ แฟ้มสะสมงานและบันทึกประจำวัน

หลักการที่ 2 การประเมินที่จุดประสงค์อื่นๆ เป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนนอกจากการจะใช้ในการรายงานและรับรองการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว ระบบการ

ประเมินยังให้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและตรวจสอบความรับผิดชอบที่โรงเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

หลักการที่ 3 ระบบการประเมินยุติธรรมสำหรับนักเรียนทุกคน ระบบการประเมินซึ่งมี เครื่องมือ นโยบาย การวางแผนปฏิบัติและการนำไปใช้จะต้องยุติธรรมสำหรับนักเรียนทุกคน

หลักการที่ 4 ความร่วมมือในกลุ่มวิชาชีพและการสนับสนุนการประเมินที่มีคุณภาพสูงต้องอาศัยนักการศึกษาที่มีความรู้และยุติธรรม เป็นผู้ที่เข้าใจจุดประสงค์ต่างๆในการประเมินใช้วิธีการประเมินต่างๆตามความเหมาะสม ร่วมมือกันทำงานและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

หลักการที่ 5 ชุมชนเข้าร่วมในการพัฒนาการประเมิน ควรได้รับการสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน นักเรียน นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนร่วมอภิปรายจุดประสงค์และวิธีประเมิน

หลักการที่ 6 การสื่อสารที่เกี่ยวกับการประเมินจะต้องทำอย่างสม่ำเสมอและชัดเจนต้องสื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ให้ทราบเกี่ยวกับจุดประสงค์ วิธีการและผลของการประเมิน

หลักการที่ 7 ระบบการประเมินจะต้องได้รับการทบทวนและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นหลักประกันว่าระบบการประเมินเป็นผลดีต่อการศึกษาของนักเรียนทุกคน

อรนุช ศรีสะอาด (2543: 11-12) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการทำงานของนักเรียนโดยใช้เทคนิคในการสังเกต ซึ่งดูมีความสมบูรณ์ของงาน กระบวนการ(ทำอะไร)และผลผลิต(ได้อะไร) เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตมี 4 แบบ คือ

1. แบบภาพรวม (Global Impression) การสังเกตแบบนี้เป็นเทคนิคที่จำเป็นโดยการดูและบรรยายว่าท่านเห็นอะไร

2. แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured) ประกอบด้วย คำถามแบบปลายเปิดที่พิจารณาถึงความก้าวหน้าและประเด็นของงาน

3. แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นการประมาณค่าการปฏิบัติที่มีระดับหรือมากกว่าที่แสดงถึงระดับความรู้สึกในแต่ละส่วนของงานที่ประมาณได้จากนักเรียน

4. แบบตรวจสอบรายการ (Checklists) เป็นการกาเครื่องหมายที่แสดงถึงการที่นักเรียนทำหรือไม่ทำในลักษณะต่างๆ

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2543: 2) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลจะมุ่งที่การปฏิบัติงานของนักเรียน (Student Performance) ให้เป็นผู้ตัดสินใจเองได้อย่างชาญฉลาด ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ลงมือทำเอง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องค้นพบให้ได้ว่าตนเองมีจุดเด่นจุดด้อยอะไรและพยายามพัฒนาตนเองในจุดด้อยให้ลดลง ส่งเสริมจุดเด่นให้มีศักยภาพมากขึ้น

กรมวิชาการ (2544: 24 - 25) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความ

ก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลช่วยให้ได้ข้อมูลแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจดำเนินการได้อย่างเหมาะสม เพราะผู้บริหารและการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพในการวัดผลและประเมินผล ซึ่งผู้บริหารต้องทราบทั้งในด้านวัตถุประสงค์ หลักการวิธีการและต้องจัดทำแผนงานในการจัดเตรียมงานที่ทำให้การดำเนินการเป็นไปโดยราบรื่นเริ่มตั้งแต่การกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล การส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการวัดผลและประเมินผล นวลจิตต์ เขาวงกิตพงศ์ (2545: 11) ได้กล่าวไว้ว่า มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า การประเมินผลการเรียนรู้ควรพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ซึ่งครูจะต้องเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องประเมินที่พัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน วัดและประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้จากสภาพจริง ใช้การประเมินเป็นเครื่องมือช่วยผู้เรียนให้ได้รับข้อมูลพัฒนาการของตน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ยังขาดขณะเดียวกันการประเมินผลเป็นกำลังใจให้ผู้เรียนจากการได้รับทราบความก้าวหน้าของตนเปลี่ยนจากการแข่งขันกับผู้อื่นเป็นการแข่งขันกับตนเอง โดยมีครูและเพื่อนร่วมให้กำลังใจและแสดงความยินดี ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ตามตามจุดประสงค์ ดังนั้นครูต้องออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผล ทั้งด้านวิชาการ จิตพิสัย ทักษะพิสัย ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝน ทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการเลือกใช้ในสถานการณ์ต่างๆและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 213) กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ให้ความสำคัญมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนในสังกัดไว้ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
2. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนา การวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีคุณภาพ
4. เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการการศึกษา
5. เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาให้เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน

บุปผาชาติ อุปถัมภ์นรากร (2546: 34) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอนจะต้องดำเนินการอย่างมีระบบเพื่อประเมินผล การเรียนการสอน ทั้งนี้รวมถึงการประเมินการเรียนการสอนทั้งก่อนการสอน ระหว่างการเรียน การสอนและหลังจบการเรียนการสอน รวมถึงการประเมินผลการสอนของผู้สอนด้วย การวัดและประเมินผลจึงต้องอาศัยกระบวนการที่จะต้องดำเนินการร่วมกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน

การบริหารการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีการ ดำเนินงานดังต่อไปนี้ (กมล ภูประเสริฐ 2545: 13)

1. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้/รายวิชาและกิจกรรม การเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพิจารณาในการเตรียมการขั้นต่อไป ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

2. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และ การเตรียมการในการสร้างเครื่องมือและกำหนดวิธีการที่เป็นระบบในขั้นนี้ ควรกำหนดช่วงเวลา ในการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างดำเนินการสอน การประเมินปลายภาคเรียนและปลายปีด้วย เพื่อความสะดวกในการสังเกตการปฏิบัติงานของผู้เรียนและรวบรวมผลงานของผู้เรียนเป็น ระยะๆ เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและ เครื่องมือที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งการดูแลให้มีการบันทึกผลการเรียนการสอน การบันทึก การสังเกต และการรวบรวมผลงานของนักเรียนตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

4. การจัดทำหลักฐานการศึกษาตามที่กระทรวง/กรม/หน่วยงานต้นสังกัด กำหนดไว้

5. การนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคน อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการประเมินที่ต้องการใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่การตัดสินได้ – ตกของผู้เรียนแต่อย่างใด

6. การกำหนดรูปแบบ ระยะเวลาการรายงานผลการเรียนรู้ ทั้งการรายงาน ผู้ปกครองระหว่างปีและการรายงานผลของสถานศึกษาช่วงปลายปีต่อสาธารณะและหน่วยงาน ต้นสังกัด

อสนีัย อัจฉริยบุตร (2546: 46) ได้กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารด้านการวัดและ การประเมินผล ได้แก่ การจัดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีการรวบรวมและการ จัดทำสารสนเทศ ด้วยวิธีการที่หลากหลายแล้วสรุปผลตัดสินใจ ในด้านหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอน การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมจัดให้มีการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ การนิเทศ ติดตาม เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาและทบทวนเครื่องมือการประเมิน

เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมกระบวนการทำงาน ให้มีการปรับปรุงการจัดการสอนของครู เพื่อให้นักเรียนและครูได้รับการพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน

3.3 ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

3.3.1 แนวคิดของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

ชาเลียง วุฒิจันทร์ (2535: 139-144) กล่าวว่า โรงเรียนนับเป็นสังคมย่อยๆ สังคมหนึ่ง เด็กนักเรียนจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในช่วงแรกของชีวิต หากคิดเฉพาะวันที่มาโรงเรียนอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 200 วัน แต่ละวันก็เกือบถึง 8 ชั่วโมงทำให้โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านแห่งที่สองของนักเรียนและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า โรงเรียนเป็นที่ยอมรับนับถือให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติ ดังนั้นสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการฝึกอบรม กล่อมเกลา ส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนมีลักษณะตรงตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการ สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ที่จะต้องจัดการและพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียนเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝังและการเสริมสร้างจริยธรรมให้บังเกิดผล

กรมวิชาการ (2541: 66-67) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ว่าการเรียนรู้จากสภาพจริง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่ยึดเยียดความรู้ เนื้อหาสาระให้กับผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม บทบาทผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ รับผิดชอบและวิเคราะห์วิธีการเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากกลุ่ม โดยผู้เรียนสร้างความรู้เชิงความคิดและสร้างสรรค์ความรู้ เช่น สังคม วัฒนธรรมขึ้นมาด้วยตัวผู้เรียนเองและเป็นผู้บอกความรู้เอง

สุวิทย์ มูลคำ (2543: 11) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงและผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมากเป็นผู้จัดการ หรือผู้ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมไว้ทุกหนทุกแห่งในโรงเรียน ให้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ร่มรื่นสวยงามเป็นระเบียบ มีการนำเสนอสิ่งใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรอบอุ้มใจและมั่นใจ ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จะต้องมีความปลอดภัยสำหรับนักเรียนและเน้นรูปแบบของการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียนสร้างบรรยากาศที่มีความเป็นกัลยาณมิตรทำให้นักเรียนอยากมาโรงเรียนและมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนจึงควรมีความหลากหลาย การจัดกิจกรรมในโรงเรียนก็ควรมีลักษณะที่หลากหลายและยืดหยุ่นเพื่อสนองตอบ

ความต้องการและความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้
นักเรียนเกิดความสนใจ

ใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง

วิชัย ประสิทธิวิฑูมิเวช (2544: 5-8) กล่าวว่า ครูต้องเป็นผู้จัดการ ผู้ประสานงาน
วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา สามารถแสวงหาความรู้
ช่วย เสริมเพิ่มเติมความรู้ให้สมบูรณ์แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข
จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่าง
ต่อเนื่อง จัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง มีวิธีการเรียนรู้และมี
ทักษะในการแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์

เชิดชู กาพวงส์ (2545: 14) กล่าวถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดสภาพ
แวดล้อมในโรงเรียนว่าโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดประสบการณ์แก่นักเรียนทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม เพื่อนำประสบการณ์เหล่านั้นไปพัฒนาด้านตนเองในอนาคต แต่จะอย่างไรให้ได้กขอบมา
โรงเรียน เป็นคนใฝ่รู้ มีความรู้ลึกซึ้งทุกสาขา มีเจตคติต่อโรงเรียน การที่โรงเรียนจะได้รับการตอบ
สนองจากนักเรียน โรงเรียนต้องดำเนินการสร้างแรงจูงใจต่อนักเรียน ให้เกิดความคิดว่าตนเอง
เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาดังกล่าว แนวทางในการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
โรงเรียน ต้องดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้มีผลต่อการเรียนรู้ สามารถปรับ
สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงเพศและวัยของผู้เรียน

มามี โชติมา (2546: 19-23) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนผู้ปกครอง
ส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเน้นความปลอดภัย สะอาดและ
สภาพห้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทดีและมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่วัย
ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการความสนใจ
ของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ครูจะต้องจัดสภาพสภาพแวดล้อมให้เด็กอยู่ในที่ที่
สะอาดและปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อ
อุปกรณ์และมีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น ได้เรียนรู้เกี่ยวกับ
ตนเองและโลกที่เด็กอยู่รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้นสภาพแวดล้อม
สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็ก
แต่ละคน

ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 7-9) ได้กล่าวถึง
บทบาทของผู้บริหารว่าจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคล
ในชุมชนร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น
สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่
เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้ความรู้ความสามารถใน
การพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

อุทัย ดุลยเกษม (2548: 32-35) กล่าวว่า การเรียนรู้นั้นเกิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวคนกับสิ่งที่อยู่รอบตัวเราหรือจะเรียกว่าสภาพแวดล้อมก็ได้ เด็กที่เกิดมาใหม่ๆ มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมแคบๆ ก็ย่อมเรียนรู้ได้น้อยกว่าเด็กโตที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมได้มากกว่า เพราะฉะนั้นการให้เด็กหรือผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัวมากเท่าไร โอกาสที่เขาจะเรียนรู้ก็ย่อมมีมากขึ้น ถ้าหากเราจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มากเท่าไร โอกาสที่เด็กหรือผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ก็ย่อมมากขึ้น เพราะฉะนั้น การเรียนรู้แบบค้นพบ (ด้วยตนเอง) จึงต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้นี้อาจมีอยู่แล้วโดยธรรมชาติหรือจะเป็นการจัดขึ้นก็ได้

การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุข ปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรัก ความสามัคคี บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่โรงเรียนควรคำนึงถึง ได้แก่ สถานที่ บริเวณโรงเรียน การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมที่วิชาการในโรงเรียน (กรมวิชาการ, 2544: 18) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพล อนามัย (2549: 56) กล่าวว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้จากซักถาม และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับบทเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้จากการถาม บรรยากาศการเรียนการสอนคำนึงถึงความอบอุ่นและความเป็นมิตร ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถพิเศษฝึกให้นักเรียนใช้วิธีการประชาธิปไตยในชั้นเรียนโดยการปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อควรปฏิบัติในห้องเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนช่วยกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอน และกิจกรรมกลุ่ม การให้รางวัลหรือชมเชยผู้ที่ช่วยเหลือกิจกรรมกลุ่ม

นันทพร ศุภะพันธุ์ (2551: 33) กล่าวว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ผู้บริหารสามารถจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมได้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการนิเทศการใช้สื่อนวัตกรรม จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในวิชา ส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอก รวมถึงการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู

3.3.2 ความสำคัญและหลักการของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

บรรยากาศภายในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ บรรยากาศของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการเกิดแรงจูงใจ ความพึงพอใจ ตลอดจนความสำเร็จของการปฏิบัติงาน (คิลเลียน (Killian 1968: 202-203))

นัฏสิณี หาญกิตชัย (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ สังกัดกรมการส่งเสริมการเกษตรจังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ

ดวงเดือน อ่อนน้อม (2542: 13) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดบรรยากาศ ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ วิचारณ์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมบรรยากาศ การช่วยเหลือร่วมมือ และปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน ส่งเสริมการแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ให้ นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ เชื้อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหา

อารี พันธุ์มณี (2545: 4-5) กล่าวว่า บรรยากาศกระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้สอนและผู้เรียน ครูจะเป็นผู้ริเริ่มสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ให้เป็นไปในรูปแบบต่างๆ เช่น อิสระ ทำท่าย ตื่นเต้น ปลอดภัย ประชาธิปไตย นักเรียนจะเป็นผู้ตอบสนอง

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2545: 4-5) กล่าวว่า บรรยากาศการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศดีจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขจิตดี บรรยากาศที่ไม่เหมาะสมจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจและตั้งใจเรียน ประกอบ ด้วยบรรยากาศทางกายภาพและบรรยากาศทางจิตใจ

สมลักษณ์ มธุรสสุวรรณ (2548: 47-51) กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ว่า สภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างความเจริญทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคมให้กับผู้เรียน บุคคลากรและเป็นส่วนช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงต้องจัดอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดึงดูดความสนใจให้ผู้เรียนศรัทธา ตลอดจนสร้างบรรยากาศในการเรียน

อัสนีย์ อัจฉริยบุตร (2546: 50) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อำนวยความสะดวกสอดส่องดูแลให้กำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การผลิตเอกสารคู่มือ การดำเนินงานสิ่งแวดล้อม คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน เป็นการจัดที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการสร้างและเลือกรูปแบบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากเห็น จึงนำไปสู่การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองรวมทั้งทำให้เกิดทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การค้นคว้า อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทักษะต่างๆแสดงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้อย่างเต็มศักยภาพ

3.4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อวัสดุ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนบทบาทของบุคลากรในโรงเรียน ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเข้าใจ และพร้อมให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

3.4.1 ทฤษฎีของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

ดิน ปรัชญพฤทธ์ (2532: 642) ได้แบ่งทฤษฎีการมีส่วนร่วมออกเป็น

2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำและถือว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการให้หลักประกันกับการบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตามทฤษฎีเน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ได้แก่ ผู้นำต่างๆ ที่เสนอตัวเข้ามารับสมัครเลือกตั้งส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory democracy) ทฤษฎีนี้การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะการเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังไม่รวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางแผนนโยบาย ทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบ นั้น คือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วมที่นับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม

3.4.2 ความหมายของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

มอริสัน (Morrison.1988: 418-419) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครองว่าเป็นกระบวนการที่ดำเนินการจากการช่วยเหลือของผู้ปกครอง โดยใช้ความสามารถของผู้ปกครองเพื่อประโยชน์ของผู้ปกครองและครอบครัวต่อเด็ก และต่อโรงเรียน

ไพรัช อรรถกามานนท์ (2545: 9) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนในฐานะส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยแสดงความคิดเห็นและการกระทำในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจน

ร่วมพิจารณากำหนดปัญหา ความต้องการของประชาชน ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาแนวทางพัฒนาโรงเรียน

อรุณี หรดาล (2536: 6-7) ได้กล่าวถึงความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในด้านร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางปฏิบัติของโรงเรียน เพื่อให้ความรู้ที่สำคัญแก่ผู้ปกครองและเพื่อให้ผู้ปกครองได้ชมผลงานและความสามารถด้านต่างๆ ของบุตรหลาน ส่วนในด้านการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของเด็กปฐมวัยว่าผู้ปกครองสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

กล่าวโดยสรุป การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีบทบาทในการร่วมพิจารณากำหนดปัญหา ความต้องการของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

3.4.3 แนวคิดและกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ

ชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการอย่างคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถาน ศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจของสถานศึกษา

ทัศนาศาสตร์ (2543: 53) กล่าวว่า ความสำเร็จของการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามนโยบายหลักของรัฐธรรมนูญปีพ.ศ. 2540 จะต้องเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และให้ความสำคัญกับทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงาน โรงเรียนต้องเป็นฝ่ายเริ่มต้นเป็นตัวอย่างที่ดี จนชุมชนเกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

พิชัย ป้ายประทุม (2543: 53) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งกิจสัมพันธ์และมีมิติมุ่งมิตรสัมพันธ์จะประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาได้ นั้นต้องมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมและต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544: 13) กล่าวว่า การที่จะบริหารงานแบบมีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้นเพียงใด เพราะการมีส่วนร่วมในการทำงาน นอกจากจะเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์แล้ว ยังเป็นการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและเกิดความพึงพอใจในการทำงานด้วย ส่วนระดับของการมีส่วนร่วมจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้ร่วมงาน ความสำเร็จของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้บริหารเป็นสำคัญ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544: 34-36) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนซึ่งวิธีการที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมให้ง่ายและสะดวกในการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดังนี้

1. กิจกรรมโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยทางโรงเรียนเป็นรากฐานของการจัดกิจกรรม
2. กิจกรรมสานสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคยกันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาและการเยี่ยมเยียน
3. กิจกรรมการสื่อสารสารสนเทศ เป็นกิจกรรมเน้นให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับข้อมูลเป็นหลักส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน
4. กิจกรรมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
5. กิจกรรมการบริการ เป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่สังคมและครอบครัว
6. กิจกรรมการตัดสินใจ เป็นกิจกรรมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับสูงที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการ เช่น การวางนโยบายร่วมกับโรงเรียน การจัดหลักสูตรหรือการพัฒนาการเรียนการสอน

สุวัช พานิชวงษ์ (2546: 35) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองนักเรียน เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความร่วมมือกันทั้งจากผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนจึงจะประสบความสำเร็จเพราะเด็กสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ดังนั้นผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนจะต้องคอยสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่เช่นเดียวกัน

ชนิดา ชื่นวัด (2549: 29) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน คือ ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่สิ่งที่โรงเรียนต้องคำนึงถึงคือองค์ประกอบในสถานภาพของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ทั้งทางกายภาพและชีวภาพล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทั้งสิ้น สิ่งสำคัญคือผู้บริหารต้องเข้าใจธรรมชาติของชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ

ชนิษฐา เปรมพงษ์ (2550: 29) กล่าวว่า การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบความเป็นไปภายในโรงเรียนและเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและรับทราบความเป็นไปเกี่ยวกับนโยบายต่างๆภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการสานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

แนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษานี้ คือ การให้ชุมชน ท้องถิ่นและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนสถานศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคม โรงเรียนสถานศึกษา จึงควรเป็นโรงเรียนของชุมชนที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้เห็นและความ

ร่วมมือของประชาชนและชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนจึงมีความสำคัญ เนื่องจากทำให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เป็นการสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจและความนิยมให้เกิดขึ้นในชุมชน (ไพรัช อรรถกมานนท์ 2545: 2)

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม ในการคิดวางแผนและดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ร่วมแสดงความคิดเห็น และรับทราบความเป็นไปเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการสานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและชุมชนกับโรงเรียนและเอื้ออาทรกันมากขึ้นเป็นลำดับ

3.5 ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

3.5.1 ความหมายของนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ความหมายของนวัตกรรม (Innovation) ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน อาทิเช่น

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2542: 4) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่าเป็นแนวคิด วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่นำมาใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543: 14) ได้กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ๆ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์เข้ามาใช้ในระบบการศึกษาเพื่อมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทอมัส ฮิวซ์ (บุญเกื้อ ควรหาเวช 2543: 13; อ้างถึงใน Thomas Hughes) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการนำเอาวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติหลังจากได้ผ่านการทดลองหรือได้รับการพัฒนาเป็นขั้นๆ แล้ว โดยเริ่มตั้งแต่การคิดค้น การพัฒนา ซึ่งอาจจะเป็นในรูปของโครงการทดลองปฏิบัติก่อนแล้วจึงนำไปปฏิบัติจริงซึ่งมีความแตกต่างไปจากการปฏิบัติเดิมซึ่งเคยปฏิบัติมา

เปรี๊ญ กุมุท (2545: 53) กล่าวว่า นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง การนำสิ่งใหม่ๆ อาจเป็นแนวคิดหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

วรรณรัตน์ ลังกาวงศ์ (2546: 28-29) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นแนวคิดหรือการปฏิบัติในอันที่จะเอาสิ่งใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีหรือมีอยู่แล้วมาใช้หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่องานที่ได้ปฏิบัติ

นิคม ทาแดงและ อำนาจ เดชชัยศรี (2545: 2-3) นวัตกรรม หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น การประยุกต์วิทยาศาสตร์ โดยวิธีการจัดระบบขึ้นมาใหม่ เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คำว่า “ใหม่” ในที่นี้หมายถึงใหม่ทั้งหมด แต่ถ้า

ใหม่บางส่วนหรือการใช้ของเดิมแต่จัดระบบขึ้นใหม่และเป็นสิ่งที่อยู่ในระหว่างการทดลองใช้และติดตามผลการวิเคราะห์วิจัย ยังไม่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นนวัตกรรม เมื่อนวัตกรรมใดได้รับการทดสอบจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วแล้ว นวัตกรรมนั้นก็จะกลายเป็นเทคโนโลยีต่อไป นวัตกรรมจึงเป็นขั้นเริ่มต้นของเทคโนโลยี

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นวัตกรรมคือ แนวคิด วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ที่แปลก ไปจากเดิมหรือการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสม ที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือได้ว่าสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

ส่วนความหมายของเทคโนโลยี (Technology) มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้นิยามและความหมายของเทคโนโลยีไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ฮาลเซย์ (กมล เวียสุวรรณ และนิตยา เวียสุวรรณ, 2539: 32; อ้างอิงจาก Halsey, 1974: 935) ให้ความหมายของคำว่า เทคโนโลยี ในพจนานุกรมโรงเรียน 3 ความหมายดังนี้

1. เป็นการนำความรู้ที่มีเหตุผลมาใช้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในทางปฏิบัติ
2. เป็นระเบียบ วิธีการ กระบวนการ ความคิดหรือการปรับปรุงวิธีการเดิม
3. เป็นการนำเอาวัสดุหรือวัตถุมาบริการความต้องการของสังคม

กู๊ด (กิดานันท์ มลิทอง, 2540: 4; อ้างอิงจาก Good, 1973: 592) ได้กล่าวถึงเทคโนโลยีไว้ว่า เทคโนโลยีนั้นสามารถจำแนกออกได้ถึง 5 ความหมาย คือ 1.ระบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิค 2. การนำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อแก้ปัญหาในเชิงปฏิบัติ 3. การจัดระบบของข้อเท็จจริงและหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ในทางปฏิบัติ และอาจรวมถึงหลักการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดผลทางการเรียนการสอนด้วย 4. ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และวิธีระบบที่ใช้ในอุตสาหกรรมศิลป์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประยุกต์ใช้ในโรงงานต่าง ๆ 5. การนำเอาความรู้ด้านตรรกศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มาใช้ เพื่อทำให้เกิดความเจริญทางด้านวัตถุ

บรรจง ภาสตา (2545: 47) กล่าวว่า เทคโนโลยี หมายถึง การนำความรู้ ความคิด และวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ในรูปของการจัดการระบบงานมาใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ ในงานสาขาต่าง ๆ อย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการการศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (The Commission on Instructional Technology) ได้สรุปว่า (Sidney G. Tickton, 1970 อ้างอิงจาก เขียรศรี วิวัธสิริ, 2535: 125-126) 1. เทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถทำให้การเรียนการสอน หรือการจัดการศึกษามีความหมายมากขึ้น โดยจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้กว้างขวางมากขึ้น เรียนได้เร็วขึ้น ได้เห็นหรือสัมผัสกับสิ่งที่เรียนและเข้าใจได้อย่างสมบูรณ์ และยังทำให้ครูผู้สอนมีเวลาให้ผู้เรียนมากขึ้น 2. เทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถสนองเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนจะมีอิสระในการแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบตนเองและ

สังคมมากขึ้นเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของเขา สนองตอบตามความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคลได้เป็นอย่างดี 3. เทคโนโลยีทางการศึกษา สามารถทำให้การจัดการศึกษาตั้งอยู่บนรากฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งยอมรับกันว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ทุกวงการการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามามีใช้กับการศึกษาทำให้การศึกษามีระบบดีขึ้น มีการคิด ค้นคว้าทดลอง หาวิธีการและแนวทางใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องตามสภาพการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงทำให้การจัดการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของระบบสังคม เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง 4. เทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยให้การจัดการศึกษามีพลังมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสอนและการจัดการศึกษา คือ สื่อ ซึ่งนับวันจะพัฒนาตัวของมันเองให้มีคุณค่าและสะดวกต่อการใช้มากขึ้น สื่อเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี พลังของสื่อมีมากเพียงใดย่อมเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว ดังนั้นการนำสื่อการศึกษาอันเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ จึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า การจัดการศึกษานั้นจะมีพลังมากขึ้น 5. เทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถทำให้การเรียนรู้อยู่แค่เอื้อม การศึกษามีได้จำกัดเฉพาะในความรู้ แต่ยังปลูกฝังทักษะและเจตคติอันดีงามแก่ผู้รับการศึกษาด้วย การนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้กับการศึกษาทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางมากขึ้นได้เห็นสภาพความเป็นจริงในสังคมด้วยตาของตนเอง เป็นการนำเอาโลกภายนอกเขามาสู่ห้องเรียนทำให้ช่องระหว่างโรงเรียนกับสังคมลดน้อยลง เช่น การศึกษาผ่านทางโทรทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ เป็นต้น 6. เทคโนโลยีทางการศึกษาทำให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา การนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้กับการศึกษา ทำให้โอกาสของทุกคนในการเข้ารับการศึกษาที่มีมากขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียน นอกโรงเรียน การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และการจัดการศึกษาพิเศษหรืออื่น ๆ ทำให้วิถีทางการเข้าสู่การศึกษานั้นเป็นไปอย่างอิสระเสรี กว้างขวาง เพื่อความก้าวหน้าตามความสนใจ ความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคลความต้องการในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในวงการศึกษา นอกจากจะมีความสำคัญดังที่มาแล้วนั้น กระทรวงศึกษาธิการของไทยยังได้ประกาศเป็นนโยบายเรื่องการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (กมล เวียสุวรรณ และนิตยาเวียสุวรรณ, 2539: 10) โดยกำหนดไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการจะสนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย และให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทุกประเภทและทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง นอกจากความสำคัญและความจำเป็นของการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในวงการศึกษาแล้ว

เดล (Dale. 1969: 610) ให้ความหมายว่า เทคโนโลยีไม่ใช่เครื่องมือ แต่เป็นแผนการ วิธีการทำงานอย่างมีระบบที่ให้บรรลุตามแผนการ เป็นการนำเอาความรู้ที่มีเหตุผลมาใช้บรรลุจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติ เป็นระเบียบ วิธีการ ขบวนการความคิดหรือการปรับปรุงวิธีการเดิมและเป็นการนำเอาวัสดุหรือวัตถุมาบริการความต้องการของสังคม

สรุปได้ว่าเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง แนวคิด เทคนิคและวิธีการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ตามแนวทางวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาในเชิงปฏิบัติและมีหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้

3.5.2 แนวคิดในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อาทิเช่น (เชียรศรี วิวิธสิริ 2535: 119) กล่าวว่า การที่ประชากรเพิ่มอย่างรวดเร็ว ทำให้พลเมืองต้องการการศึกษามากขึ้นและดีขึ้น การต้องการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ดีขึ้นและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่รวดเร็ว ทุกคนจึงต้องศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรม โดยได้วิเคราะห์และสรุปไว้ว่า การสอนในปัจจุบันและในอนาคตมีความจำเป็นต้องใช้นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างสูงมาก ทั้งการพัฒนาสื่อนวัตกรรมก็จะเป็นไปในรูปแบบวิวัฒนาการที่สูงยิ่ง

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543: 21) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ อันเป็นยุคอิเล็กทรอนิกส์และใยแก้วนำแสงที่วิทยาการเจริญรุดหน้า ความรู้และสรรพวิทยาการเดินทางไปถึงที่ต่างๆ ด้วยความรวดเร็ว ข้อมูลและสาระความรู้ต่างๆ เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนทุกวัยจึงต้องมีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่มีอยู่รอบตัว ทั้งจากครูคน ครูเครื่อง และครูธรรมชาติสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้มากกว่า 1 ภาษา คือ ต้องรู้และใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารกับสากลได้ด้วย ต้องมีความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่นคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นประตูที่จะเปิดออกไปสู่โลกกว้างเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ และรู้จักสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตของตน ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

กิดานันท์ มลิทอง (2543: 256) การใช้นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึงการนำแนวคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ มาช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมเหล่านั้น และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย

วรรณรัตน์ ลังกาวงศ์ (2546: 32) กล่าวว่า การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำแนวคิดการปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยใช้มาก่อนหรือดัดแปลงจากของเดิมให้ทันสมัยเพื่อใช้กับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ต้องจัดให้มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ มีการสำรวจความต้องการและ จัดทำแผนงาน/โครงการและนิเทศ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ มีการ จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมเพียงพอ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการอบรมเทคนิคการใช้ การ ดูแลรักษาและการจัดเก็บนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆอย่างเหมาะสมอยู่เสมอ

4. ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอน

4.1 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา เป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง ที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารและครูผู้สอน ดังที่มีเอกสารเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

มาลี บุญเกตุ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาโรงเรียนเจ็ยไ้ อำเภอโศกราม จังหวัดราชบุรี พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีระดับ การศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกัน โดยครูที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมีความ คิดเห็นว่าการปฏิบัติโดยรวมและในองค์ประกอบมากกว่าครูที่จบปริญญาตรีขึ้นไปอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมจิต รอดม (2547: 108) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษาภาคใต้ พบว่า วุฒิการศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญมากในกลุ่มครูที่ ส่งผลต่อดัชนีวัดความรู้ ความสามารถและศักยภาพของบุคคล ในการปฏิบัติหน้าที่ความ รับผิดชอบในโรงเรียนหรือสถานศึกษา

ถวิล ประเสริฐศรี (2547) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เขตการศึกษา 11 พบว่า บทบาทของผู้บริหารตาม ความคิดเห็นของครูที่วุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน

ประณาลี ยี่ริฐศิริ (2548) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการครูกรุงเทพมหานครที่มีระดับ การศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นแสดงว่า วุฒิการศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ ส่งผลต่อดัชนีวัดความรู้ ความสามารถและศักยภาพของบุคคลในการแสดงความคิดเห็นต่อ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จากเหตุผลที่กล่าวมาวิจัยในครั้งนี้ จึงนำวุฒิการศึกษามาเป็น ตัวแปร

4.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

จากการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าตัวแปรประสบการณ์การสอนมีผลต่อตัวแปรที่ศึกษาดังผลการวิจัยต่อไปนี้

อุณศรี อยู่อ่อน (2542: 93-94) ได้ศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปากเกร็ด มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอนโดยรวมและรายด้านในระดับมาก ข้าราชการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความต้องการความรู้ในการปฏิบัติงานสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วันเพ็ญ บัวทอง (2545: 37) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของแพทย์ในการประกันคุณภาพการศึกษา ศูนย์การแพทย์ศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสระบุรี พบว่า ประสบการณ์ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากประสบการณ์จะช่วยเพิ่มความรอบคอบรอบรู้และช่วยให้เข้าใจปัญหา สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นงลักษณ์ สนธิสุวรรณ (2544) ได้ศึกษาทัศนคติของครูระดับก่อนประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีการประเมินด้วยการสะสมผลงานจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินด้วยการสะสมผลงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปวีณา หมัดราศี (2545) ได้ศึกษาสภาพปัญหาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าสภาพปัญหาและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของครู พบว่า แตกต่างกัน นอกจากนี้มีงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปร ด้านประสบการณ์การทำงาน ซึ่งพบว่า ครูสตรีที่มีระยะเวลาสอนมากมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสูงกว่าครูกลุ่มอื่นๆ

ปิยะกุล อรรถวุฒิกุล (2546) ได้ศึกษา การจัดการเรียนการสอนของครูวิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐานระดับระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปได้ว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นแสดงว่า ตัวแปรด้านประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าความสามารถของบุคคลเกิดมาจากประสบการณ์ในการทำงานจากเหตุผลที่กล่าวมาวิจัยในครั้งนี้ จึงนำประสบการณ์ในการทำงานมาเป็นตัวแปร

4.3 ระดับช่วงชั้นทำการสอน

จากการศึกษาสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ในด้านวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ที่มีความเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของครู ยังมีสถานภาพของระดับช่วงชั้นที่มีส่วนในการศึกษาว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่ในการมีความคิดเห็นต่อการการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน ดังที่มีเอกสารเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ภคินี โอพาริกชาติ (2547: 79) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านโอกาสความก้าวหน้าและการพัฒนาความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ครูที่สอนช่วงชั้นที่ 4 จะมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสความก้าวหน้าและการพัฒนาความสามารถสูงเพราะครูมีความรู้สึกว่าการสอนช่วงชั้นที่สูงจะทำให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่ทางราชการรวมทั้งการพิจารณาความดีความชอบและมีโอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถและการศึกษาต่อสิ่งเหล่านี้ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติ งานสอนในระดับช่วงชั้นที่ 4

สมศักดิ์ สิทธิวันชัย (2548: 92) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นต่างกัน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดและศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองในด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยและคุณธรรม จริยธรรม ที่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปคือ ครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านโอกาสความก้าวหน้า การพัฒนาความสามารถ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและแตกต่างกัน

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยในประเทศ

อำนวย แยมสะอาด (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการครบทั้ง 7 ด้าน คือ ใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นปัญหาดังต่อไปนี้ ด้านการเรียนการสอน จัดครูเข้าสอนและแนะนำให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดิษฐ์สื่อการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน ครูส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลประเมินผล จัดกิจกรรมกระตุ้นการอ่าน จัดมุมหนังสือ มีการปฐมนิเทศครูใหม่ ประชุมครูอยู่เสมอ ปัญหาในการปฏิบัติงาน ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความชำนาญในการวิเคราะห์หลักสูตร ขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการประเมินนักเรียน ห้องสมุดไม่เอื้ออำนวย ครูไม่ทำแผนการประชุมปฏิบัติการ

โกศล เดชเดี้ยวและคณะ (2540) ได้ศึกษาบทบาทในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทัศนะของครูผู้สอนกรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า 1. บทบาทในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในการปฏิบัติมาก นอกจากการจัดประกวดห้องดีเด่นภายในโรงเรียน การขอความร่วมมือจากโรงเรียนต่างๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร การแสวงหาแหล่งความรู้ในท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านในการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนหารายได้ระหว่างเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในด้านอาคารสถานที่และด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเฉลี่ยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีระดับปฏิบัติมากกว่าขนาดเล็กและขนาดกลาง ด้านบุคลากรโดยเฉลี่ยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ด้านการบริหารโรงเรียนโดยเฉลี่ยโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางตามลำดับ

เพียงใจ พรหมทัศนานนท์ (2541: 98-99) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะในด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถืออาจารย์ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่ออาจารย์ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของอาจารย์ผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่าอาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถืออาจารย์ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่ออาจารย์ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของอาจารย์ผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทวีป อินทร์ถาวร และคนอื่นๆ (2541: 163-165) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี ไม่ผ่านการอบรมการทำวิจัย อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดเล็ก และสอนมากกว่า 5 ชั่วโมงขึ้นไป คะแนนเจตคติของผู้บริหาร มีคะแนนมากกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม และกระจายค่อนข้างมาก บทบาทของผู้บริหาร ในการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

นางพะงา พิชัย (2543) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการส่งเสริมด้านงบประมาณในการทำวิจัย และด้านการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยอยู่ในระดับน้อย

ประสงค์ สกุลขันธ์ (2544) ได้ศึกษาวิจัยความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลางและมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ครูที่อยู่ในกลุ่มวิชาแตกต่างกัน มีความเข้าใจการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงและมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงไม่แตกต่างกัน ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีการนำเอาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงไปใช้ในช่วงที่มีการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เครื่องมือที่ใช้มากที่สุดคือ การสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์ รองลงมาคือการตรวจผลงานของนักเรียนและสนทนากลุ่มปัญหาสำคัญที่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาประสบอยู่ ได้แก่ ความคลุมเครือไม่ชัดเจนในวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง รองลงมาคือ มีภาระการสอนหนังสือและงานพิเศษมาก แนวทางแก้ไขปัญหาคือครูในโรงเรียนประถมศึกษาเสนอแนะมาคือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงอย่างชัดเจนและควรกำหนดเกณฑ์ต่างๆในการวัดให้ชัดเจนเป็นมาตรฐาน เพื่อง่ายต่อการนำไปใช้วัดและประเมินผลการเรียน

ประพัฒน์ คณิตพรพงศ์ (2545) ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา คือ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การนิเทศและการเฝ้าด้านการสอนและวัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

กวิน เสือสกุล (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่บ้านในระดับสูงและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่โรงเรียนและชุมชนในระดับต่ำ สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่บ้าน ได้แก่ อาชีพหลักของผู้ปกครอง ความเพียงพอของรายได้ การได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมจัด

การศึกษา การให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการจัดการศึกษา ส่วนปัจจัยที่มีส่วนร่วมจัดการศึกษาที่โรงเรียนและชุมชน ได้แก่ การได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและถ้าเป็นภาพรวม ได้แก่ สถานภาพสมรส ความเพียงพอของรายได้ การได้รู้ข่าวสารด้านการศึกษาและการได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ถ้ามีปัญหาส่วนใหญ่คือการไม่มีเวลาและมีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนประชาสัมพันธ์ข่าว ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอยู่เสมอ

9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฟอล์คและบอลลิง (Falk and Balling. 1982: 22-28) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในการศึกษาค้นคว้านอกสถานที่ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยการศึกษาทดลองกับนักเรียนจำนวน 96 คนที่เรียนอยู่ในระดับ 3 และระดับ 5 ด้วยการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งไปศึกษาในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งวัน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนนอกห้องเรียนระหว่างชั่วโมงที่เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยประสบการณ์ตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่า ส่วนการวัดด้วยการสังเกตพบว่า พฤติกรรมต่างๆจะเปลี่ยนไปตามอายุและสภาพแวดล้อม จากแบบจำลองที่ทำขึ้นได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการเรียนรู้และพฤติกรรมที่มีผลต่อขีดขั้นของการพัฒนาการและความแปลกใหม่ของสิ่งแวดล้อม

แมททอกซ์ (Mattox. 1987: 6061-A) ได้ศึกษาความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือ ความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

เคนเนท (Kenneth. 1992: 4-6) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูนักวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐเพนซิลวาเนียตอนเหนือ พบว่า การสนับสนุนและการให้ความสำคัญร่วมมือจากฝ่ายบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพยายามทำวิจัยของครู การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาชีพที่ได้ผล อุปสรรคต่องานวิจัยของครูคือ เวลา และทัศนคติ และส่งเสริมงานวิจัยของครูในโรงเรียนของรัฐเพนซิลวาเนียเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

สคริปเนอร์ (Scribner. 1999: 239-265) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาครูมืออาชีพ โดยอิทธิพลของบริบทของงานเพื่อการเรียนรู้ของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบแรงจูงใจ ที่ครูต้องการเพื่อให้เป็นครูมืออาชีพ ประสบการณ์ของครูที่จะพัฒนาตนเองเป็นครูมืออาชีพและอิทธิพลของบริบทของงานที่มีต่อการพัฒนาสู่ครูมืออาชีพ พบว่า สิ่งจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ของครูคือแรงจูงใจ 4 ประการ ได้แก่ ความต้องการความรู้ด้านเนื้อหา ทักษะในการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน และช่องว่างระหว่างความรู้ของนักเรียน และแรงจูงใจภายนอก 2 ประการ คือ รางวัลกับสิทธิบัตร นอกจากนั้นการเรียนรู้เพิ่มเติมของครูประจำการเกิดจากการร่วมมือร่วมใจของครูในการพัฒนาการจัดการชั้นเรียน และการร่วมกันพัฒนาการสอนหรือทักษะการเป็นครูร่วมกัน สิ่ง

ที่ครูต้องการการสนับสนุนคือการได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยอย่างพอเหมาะ และการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาครูมืออาชีพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศจะ เห็นได้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ดี และต้องมีการส่งเสริมการพัฒนา เกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน คือ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีดังนี้

1. **ประชากร** ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 239 คน จาก 9 โรงเรียนคือ โรงเรียนเจริญวุฒิวิทยา โรงเรียนคริสต์ธรรมศึกษา โรงเรียนแอ๊ดเวนตีสเอกมัย โรงเรียนแสงหิรัญ โรงเรียนพระหฤทัยพัฒนาเวชม์ โรงเรียนเกษมพิทยา โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โรงเรียนพระแม่มารีพระโชนงและโรงเรียนทอสี จำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอน คือ ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 114 คน และช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 125 คน

2 **กลุ่มตัวอย่าง** กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2552 ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 69 คน และช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 79 คน จากจำนวน 9 โรงเรียน ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 239 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และเทียบสัดส่วนโดยใช้ช่วงชั้นเป็นชั้นในการสุ่ม (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากรในโรงเรียน		กลุ่มตัวอย่าง	
		ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ
		ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2
1	เจริญภูมิวิทยา	3	3	2	2
2	คริสต์ธรรมศึกษา	12	17	7	11
3	แอ็ดเวนตีสเอกมัย	10	8	6	5
4	แสงหิรัญ	7	7	4	4
5	พระหฤทัยพัฒนาเวชม์	10	13	6	8
6	เกษมพิทยา	10	11	6	7
7	วัฒนาวิทยาลัย	39	40	24	25
8	พระแม่มาลีพระโขนง	11	16	7	10
9	ทอสี	12	10	7	6
รวม		114	125	69	79
รวมทั้งสิ้น		239		148	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นักวิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยเนื้อหา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการบริหารงานส่งเสริมการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและระดับช่วงชั้นทำการสอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนใน 5 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ

พัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 60 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารส่งเสริมการเรียนการสอนใน 5 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Scale) ตามหลักการสร้างแบบสอบถาม และการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2530: 79-80)

3. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและเสนอต่ออาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการแก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่าเท่ากับ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้แก่

- 4.1 อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี
อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 4.2 อาจารย์ ดร. สมชาย เทพแสง
อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.3 อาจารย์สมลักษณ์ พิมสกุล

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2

4.4 ว่าที่ร้อยตรีรังสฤษดิ์ ศรีสวัสดิ์

ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเขาศรีธรรม (ฤทธิพรพรณราชฐ์อุปถัมภ์)
จังหวัดชลบุรี

4.5 อาจารย์ปราณี หนูขาว ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเนินตามาก จังหวัดชลบุรี

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอนโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย จำนวน 30 ท่าน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1974: 202) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ไปจัดทำเป็นชุดแบบสอบถามฉบับจริงสำหรับรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปพบผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน เพื่อแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 ท่าน และผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับคืนด้วยตนเองใน 2 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา มาคัดเลือกและตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ดังนี้

1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ลงรหัสข้อมูลตามตัวแปร คือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและระดับช่วงชั้นทำการสอนและนำมาหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบให้คะแนนข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบให้คะแนนแต่ละข้อตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน 1	เมื่อตอบในช่อง น้อยที่สุด
ให้คะแนน 2	เมื่อตอบในช่อง น้อย
ให้คะแนน 3	เมื่อตอบในช่อง ปานกลาง
ให้คะแนน 4	เมื่อตอบในช่อง มาก
ให้คะแนน 5	เมื่อตอบในช่อง มากที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

นำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการเรียนการสอน 5 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของ ประคอง กรรณสูตร (2538: 71) ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการสอนอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม การสอนอยู่ในระดับ มาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการสอนอยู่ในระดับ น้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการสอนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการเรียนการสอนโดยใช้สถิติ t - test กับตัวแปรระดับการศึกษาและระดับช่วงชั้นทำการสอนและใช้สถิติ One Way ANOVA กับตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2.2 หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรระดับการศึกษาและระดับช่วงชั้นทำการสอน ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t - test)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน ใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความแตกต่างมากกว่า 2 กลุ่ม (F- test)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ระดับของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เรื่อง การศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวม รายด้านและรายข้อ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน พบว่า ครูผู้สอนมีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 ความถี่และร้อยละ ของครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	115	77.70
ปริญญาโทขึ้นไป	33	22.30
รวม	148	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	47	31.76
ระหว่าง 5 – 10 ปี	69	46.62
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	32	21.62
รวม	148	100.00
3. ระดับช่วงชั้นทำการสอน		
ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3)	70	47.30
ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)	78	52.70
รวม	148	100.00

จากตาราง 2 ความถี่และร้อยละ ของครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.70 ส่วนกลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 22.30 ส่วนประสบการณ์ในการทำงานสูงสุด คือ มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 –10 ปี ร้อยละ 46.62 รองลงมามีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 31.76 และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 21.62 ตามลำดับ และระดับช่วงชั้นทำการสอน พบว่า อยู่ในช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6) มากที่สุด ร้อยละ 52.70 และรองลงมามีระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน คือ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) ร้อยละ 47.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน
ของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 นี้เป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้
วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
โดยรวม รายด้านและรายข้อ นำเสนอในตาราง 3 - 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียน
การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
1. ด้านส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.73	0.70	มาก
2. ด้านส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.81	0.59	มาก
3. ด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.82	0.57	มาก
4. ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	3.45	0.75	ปานกลาง
5. ด้านส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	3.68	0.67	มาก
รวม	3.70	0.56	มาก

จากตาราง 3 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของ
โรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน พบว่า
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70, S.D.= 0.56) และเมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัย
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.73 , S.D.= 0.70) ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
($\bar{X}$ = 3.81 , S.D.= 0.59) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =3.82 ,
S.D.= 0.57) และส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{X}$ =3.68 ,
S.D.= 0.67) อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}$ =3.45 ,
S.D.= 0.75) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน			
1.1 ส่งเสริมการตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบดำเนินงานและติดตามผลของการวิจัยในโรงเรียน	3.94	0.82	มาก
1.2 ส่งเสริมการทำแผนงานโครงการการวิจัยโดยกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน	3.77	0.76	มาก
1.3 ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเทคนิควิธีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนอยู่เสมอ	3.74	0.78	มาก
1.4 ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.91	0.74	มาก
1.5 ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเป็นรายกรณีศึกษา(Case Studies) เพื่อการพัฒนาผู้เรียน	3.57	0.93	มาก
1.6 ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อค้นคว้าพัฒนาสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรม ทางเรียนการสอน	3.61	0.89	มาก
1.7 ส่งเสริมให้มีการนำผลของการวิจัยมาพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.71	0.88	มาก
1.8 ส่งเสริมให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.71	0.91	มาก
1.9 ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้	3.70	0.85	มาก
1.10 ส่งเสริมให้บุคลากรให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทางการศึกษา	3.63	0.91	มาก
รวม	3.73	0.70	มาก

จากตาราง 4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.73 , S.D.= 0.70)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ ข้อที่ 1.1 ส่งเสริมการตั้งคณะกรรมการหรือ ผู้รับผิดชอบดำเนินงานและติดตามผลของการวิจัยในโรงเรียน ($\bar{X}$ =3.94 , S.D.= 0.82) รองลงมาข้อที่ 1.4 ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =3.91 , S.D.= 0.74) และข้อที่ 1.2 ส่งเสริมการ

ทำแผนงาน/โครงการการวิจัยโดยกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.77$, S.D.= 0.76) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
2. ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
2.1 ส่งเสริมให้มีการทำแผนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ หลักการและวิธีการประเมินอย่าง ชัดเจน	4.01	0.78	มาก
2.2 ส่งเสริมให้มีวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการของ กระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนทุก 1-2 ปี	3.82	0.82	มาก
2.3 ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และกิจกรรม รายวิชา	3.80	0.80	มาก
2.4 ส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วยการ เรียน	3.87	0.77	มาก
2.5 ส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลที่ มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน	3.79	0.79	มาก
2.6 ส่งเสริมให้มีการนิเทศ ติดตามและส่งเสริมให้มีการประเมินผล การเรียนตามที่กำหนด	3.85	0.71	มาก
2.7 ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักฐานการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามที่ หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	3.91	0.72	มาก
2.8 ส่งเสริมให้มีการจัดประชุมครูผู้สอนเพื่อสอบถามปัญหาต่างๆ	3.70	0.89	มาก
2.9 ส่งเสริมให้มีการสังเกตการสอน ชักถามปัญหาและให้ ข้อเสนอแนะ กับครูผู้สอน	3.74	0.83	มาก
2.10 ส่งเสริมให้มีการนิเทศและติดตามการเขียนแผนการจัด ประสพการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายหน่วย	3.79	0.78	มาก
2.11 ส่งเสริมให้มีแบบบันทึกการสอน/การนิเทศ เพื่อนำมา ปรับปรุง แก้ไขการเรียนการสอนและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ	3.92	0.72	มาก
2.12 ส่งเสริมให้มีระบบการนิเทศการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้	3.76	0.79	มาก
2.13 ส่งเสริมให้มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาการสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนให้ได้มาตรฐาน	3.67	0.82	มาก
2.14 ส่งเสริมให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไข ข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่อง ของผู้เรียนรายบุคคล	3.61	0.83	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
2.15 ส่งเสริมให้มีการรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อ ผู้ปกครอง	3.89	0.83	มาก
2.16 ส่งเสริมให้มีการรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อ หน่วยงานต้นสังกัด	3.83	0.84	มาก
รวม	3.81	0.59	มาก

จากตาราง 5 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.= 0.59)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ ข้อที่ 2.1 จัดให้มีการทำแผนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ หลักการและวิธีการประเมินอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.01$, S.D.= 0.78) รองลงมาข้อที่ 2.11 จัดให้มีแบบบันทึกการสอน/การนิเทศ เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขการเรียนการสอนและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ($\bar{X}=3.92$, S.D.= 0.72) และข้อที่ 2.7 จัดให้มีการจัดทำหลักฐานการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด($\bar{X}=3.91$, S.D.= 0.72) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
3. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน			
3.1 ส่งเสริมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.85	0.74	มาก
3.2 ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการคิด แสดงความรู้สึกและความต้องการของตนเอง	3.81	0.73	มาก
3.3 ส่งเสริมให้นักเรียนใช้วิธีการประชาธิปไตยในชั้นเรียนโดยปฏิบัติตามระเบียบและข้อควรปฏิบัติในห้องเรียน	3.91	0.69	มาก
3.4 ส่งเสริมให้มีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.80	0.73	มาก
3.5 ส่งเสริมให้จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	3.82	0.80	มาก
3.6 ส่งเสริมให้จัดสภาพห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทดี	3.95	0.74	มาก
3.7 ส่งเสริมให้จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความเป็นระเบียบ สะอาดและ สวยงาม	4.03	0.78	มาก
3.8 ส่งเสริมให้จัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่สนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน	3.77	0.78	มาก
3.9 ส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆภายในโรงเรียน	3.98	0.80	มาก
3.10 ส่งเสริมให้จัดสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่ออุปกรณ์และของเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย	3.59	0.88	มาก
3.11 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เน้นการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	3.66	0.88	มาก
3.12 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่หลากหลายและยืดหยุ่นสนองความต้องการและความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคล	3.71	0.86	มาก
รวม	3.82	0.57	มาก

จากตาราง 6 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.82 , S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ ข้อที่ 3.7 จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความเป็นระเบียบ สะอาด และสวยงาม($\bar{X}$ = 4.03 , S.D.= 0.78) รองลงมาข้อที่ 3.9 การจัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน ($\bar{X}$ = 3.98 , S.D.= 0.80) และข้อที่ 3.6 จัดสภาพห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทดี ($\bar{X}$ = 3.95 , S.D.= 0.74) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตพัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน			
4.1 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน	3.44	0.89	ปานกลาง
4.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน	3.47	0.90	ปานกลาง
4.3 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ร่วมกับทางโรงเรียน	3.28	0.95	ปานกลาง
4.4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ จดหมายข่าว และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ของโรงเรียน	3.62	0.96	มาก
4.5 ส่งเสริมให้มีการประชุมปรึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู นักเรียนและผู้ปกครอง	3.58	0.94	มาก
4.6 ส่งเสริมให้มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน	3.45	0.90	ปานกลาง
4.7 ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานและความสามารถด้านต่างๆของนักเรียน	3.47	0.89	ปานกลาง
4.8 ส่งเสริมการให้บริการแก่สังคมและครอบครัวเช่น การให้ชุมชนได้เข้ามาใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์	3.45	0.88	ปานกลาง
4.9 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา กำหนดปัญหา ความต้องการของประชาชนและชุมชน	3.41	0.85	ปานกลาง
4.10 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอนต่างๆตั้งแต่ต้นจนขั้นตอนสุดท้าย	3.29	0.91	ปานกลาง
4.11 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชามาเป็นวิทยากรพิเศษและให้ความรู้แก่นักเรียน	3.34	0.95	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
4.12 ส่งเสริมให้มีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.36	1.02	ปานกลาง
4.13 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและให้การส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์	3.67	0.94	มาก
รวม	3.45	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 7 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.75) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 10 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ ข้อที่ 4.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 3.47$, S.D.= 0.90) รองมาคือ ข้อที่ 4.7 ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานและความสามารถด้านต่างๆของนักเรียน ($\bar{X} = 3.47$, S.D.= 0.89) และข้อที่ 4.6 ส่งเสริมให้มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.90)

ยกเว้นข้อที่ 4.13 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและให้การส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.94) รองลงมาข้อที่ 4.4 การส่งเสริมการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ จัดหมายข่าว และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 0.96) และข้อที่ 4.5 การส่งเสริมให้มีการประชุมปรึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู นักเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 0.94) อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ด้านส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้			
5.1 ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน	3.78	0.71	มาก
5.2 ส่งเสริมให้มีการสำรวจปัญหาและความต้องการในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีตามความต้องการของครูและนักเรียน	3.73	0.72	มาก
5.3 ส่งเสริมการทำแผนงาน/โครงการและนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่วางไว้	3.59	0.80	มาก
5.4 ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ	3.68	0.86	มาก
5.5 ส่งเสริมการอบรมครูเกี่ยวกับการใช้ การจัดเก็บ การซ่อมบำรุง และพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนรู้ต่างๆ อยู่เสมอ	3.69	0.93	มาก
5.6 ส่งเสริมการจัดระบบการจัดเก็บ บำรุงรักษาสื่อการศึกษาและระบบฐานข้อมูลโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.65	0.83	มาก
5.7 ส่งเสริมให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.74	0.85	มาก
5.8 ส่งเสริมงบประมาณ ในการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพียงพอ	3.59	0.91	มาก
5.9 ส่งเสริมให้มีการประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงานของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้	3.66	0.89	มาก
รวม	3.68	0.67	มาก

จากตาราง 8 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.67)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ ข้อที่ 5.1 ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.71) รองลงมาข้อที่ 5.7

ส่งเสริมให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.74$, $S.D. = 0.85$) และข้อที่ 5.2 ส่งเสริมให้มีการสำรวจปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีตามความต้องการของครูและนักเรียน ($\bar{X} = 3.73$, $S.D. = 0.72$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) สำหรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 และ 3 และใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) สำหรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2 รายละเอียดปรากฏดังตาราง 9 - 12

สมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนต่างกัน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		ปริญญาโทขึ้นไป		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.77	0.73	3.59	0.56	1.46	0.15
2. ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.83	0.61	3.76	0.52	0.60	0.55
3. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.82	0.56	3.84	0.62	0.19	0.85
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	3.51	0.75	3.23	0.70	1.94	0.06
5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู	3.72	0.69	3.55	0.59	1.32	0.19
รวม	3.73	0.59	3.60	0.44	1.38	0.17

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และระดับปริญญาโทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$, S.D.= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}=3.23$, S.D.= 0.70) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานการวิจัยข้อ 2 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ต่างกัน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี		ระหว่าง 5 – 10 ปี		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.87	0.69	3.69	0.64	3.60	0.80	3.73	0.70
2. ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.95	0.53	3.76	0.58	3.73	0.67	3.81	0.59
3. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.86	0.59	3.85	0.59	3.72	0.52	3.82	0.57
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	3.64	0.71	3.39	0.76	3.29	0.74	3.45	0.75
5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	3.76	0.68	3.69	0.67	3.55	0.67	3.68	0.67
รวม	3.82	0.54	3.67	0.55	3.58	0.59	3.70	0.56

จากตาราง 10 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, $S.D.= 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, $S.D.= 0.55$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, $S.D.= 0.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ผลรวม	ระดับชั้น	ค่าเฉลี่ย	F	p
		ความ	ความ	ความ		
		แปรปรวน	อิสระ	แปรปรวน		
		SS	df	MS		
1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.53	2	0.77	1.59	0.21
	ภายในกลุ่ม	69.81	145	0.48		
		71.34	147			
2. ส่งเสริมการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.30	2	0.65	1.91	0.15
	ภายในกลุ่ม	49.46	145	0.34		
		50.76	147			
3. ส่งเสริมการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.48	2	0.24	0.72	0.49
	ภายในกลุ่ม	47.99	145	0.33		
		48.47	147			
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2.83	2	1.41	2.57	0.08
	ภายในกลุ่ม	79.81	145	0.55		
		82.64	147			

ตาราง 11 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ผลรวม	ระดับชั้น	ค่าเฉลี่ย	F	p
		ความ แปรปรวน	ความ อิสระ	ความ แปรปรวน		
		SS	df	MS		
5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.89	2	0.44	0.98	0.38
	ภายในกลุ่ม	65.49	145	0.45		
		66.38	147			
บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.20	2	0.60	1.94	0.15
	ภายในกลุ่ม	44.89	145	0.31		
	รวม	46.09	147			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อ 3 ครูผู้สอนที่มีระดับช่วงชั้นทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนต่างกัน

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับช่วงชั้นทำการสอน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ช่วงชั้นที่ 1		ช่วงชั้นที่ 2		t	p
	(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3)		(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.74	0.69	3.72	0.70	0.17	0.87
2. ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.74	0.65	3.87	0.53	1.38	0.17
3. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.77	0.66	3.88	0.48	1.13	0.26
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	3.53	0.73	3.37	0.77	1.28	0.20
5. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	3.63	0.71	3.73	0.63	0.84	0.40
รวม	3.68	0.60	3.72	0.52	0.37	0.71

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับช่วงชั้นทำการสอน พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับช่วงชั้นทำการสอนระดับช่วงชั้นที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.68, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และครูผู้สอนที่มีระดับช่วงชั้นทำการสอนระดับช่วงชั้นที่ 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.72, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}$ =3.37, S.D.= 0.77) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับช่วงชั้นทำการสอน พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับช่วงชั้นทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (2) ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (3) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (5) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 9 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 148 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและระดับช่วงชั้นทำการสอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนใน 5 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากครูผู้สอน จำนวน 148 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 148 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นโดยรวม รายด้าน และรายข้อ
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งเสริมการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) กับระดับการศึกษาและระดับช่วงชั้นทำการสอน และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) กับประสบการณ์ในการทำงาน
5. เขียนรายงานนำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางพร้อมคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงานและระดับช่วงชั้นทำการสอน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ส่งเสริมการตั้งคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบดำเนินงานและติดตามผลของการวิจัยในโรงเรียน รองลงมา ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และส่งเสริมการทำแผนงาน/โครงการการวิจัยโดยกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน

1.2 ด้านส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ จัดให้มีการทำแผนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ หลักการและวิธีการประเมินอย่างชัดเจน รองลงมา จัดให้มีแบบบันทึกการสอน/การนิเทศ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ จัดให้มีการจัดทำหลักฐานการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

1.3 ด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความเป็นระเบียบ สะอาด และสวยงาม รองลงมา การจัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน และจัดสภาพห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเท

1.4 ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 10 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน รองมาคือ ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานและความสามารถด้านต่างๆ ของนักเรียน และ ส่งเสริมให้มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน ยกเว้น ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและให้การส่งเสริม การจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ รองลงมา การส่งเสริมการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

โดยจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ จดหมายข่าว และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ของโรงเรียน และการส่งเสริมให้มีการประชุมปรึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู นักเรียนและผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน รองลงมา ส่งเสริมให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการเลือกใช้ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และส่งเสริมให้มีการสำรวจปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีตามความต้องการของครูและนักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน ของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สรุปได้ดังนี้

2.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียน เอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียน เอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียนการสอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียน เอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ระดับช่วงชั้นทำการสอน พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับ ช่วงชั้นทำการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียน การสอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน ของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลของการวิจัยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียน การสอน ด้านส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และด้านส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับ ปานกลาง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนงานวิจัยของเพ็ญใจ พรหมเทศนานนท์ (2541: 95) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่าบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางประเด็นแรกเนื่องจากอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจึงอาจมีความรู้ ความสามารถในการทำงานวิจัยเป็นอย่างดีทำให้คาดหวังต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมองได้อย่างชัดเจน และอีกประเด็นหนึ่งที่มองกลับกันพบว่าผู้บริหารโรงเรียนสาธิตยังไม่ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในโรงเรียนอย่างเพียงพอเท่าที่ควรจึงทำให้บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนจึงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนงานวิจัยของนางพะงา พิชัย (2543: 82) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรไม่มีงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยให้กับครูผู้วิจัย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 27) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่จะต้องคอยอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ เสริมสร้างกำลังใจ ประเมินผลการปฏิบัติงาน นำปัญหาอุปสรรคมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ครู นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งผลการวิจัยของ แมททอกซ์ (Mattox. 1987: 6061- A) ที่ได้ศึกษาความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร โดย โกวิท ประวาลพุกษ์ (2543: 2) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลจะมุ่งที่การปฏิบัติงานของนักเรียนให้เป็นผู้ตัดสินใจเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ จัดให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อพร่องในการจัดการเรียนการสอน และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 ว่าด้วยแนวทางในการจัดการศึกษาตามมาตรา 24(5) ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ด้านส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมดีจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพด้วย ซึ่ง ชำเลียง วุฒิจันทร์ (2535: 139-144) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษามีอิทธิพลส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะตรงตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการ และ สุวิทย์ มูลคำ (2543: 11) กล่าวว่าแนวทางจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง ควรจัด สภาพแวดล้อมไว้ทุกแห่งในโรงเรียนเพื่อจะได้ส่งเสริมการเรียนรู้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ สภาพชุมชนโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนธุรกิจย่านเศรษฐกิจใจกลางเมืองหลวง ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับสูง ประกอบ ธุรกิจเป็นอาชีพอาจทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาประสบปัญหาช่องว่างของเวลาในการประกอบอาชีพ และ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองจึงทำให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ กวิน เสือสกุล (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่บ้าน ในระดับสูงและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่โรงเรียนและชุมชนในระดับต่ำ สำหรับปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่บ้าน ได้แก่ อาชีพหลักของผู้ปกครอง ความ เพียงพอของรายได้ การได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาการให้ความสำคัญและเห็นคุณค่า ในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีปัญหาหรืออุปสรรคในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา คือ การ ไม่มีเวลา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียน เอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับ วรณรัตน์ ลังแกว่งศ์ (2546: 171) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากร ในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาเพื่อคน พิการ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า สภาพการพัฒนาบุคลากรในการใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และ สมจิต บุตรทองทิพย์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้สื่อ นวัตกรรมในโรงเรียนเดชอุดม พบว่า ครูมีการพัฒนาให้มีการทำ E-book, Home page และบทเรียน CAI สามารถจัดทำสื่อรวมทั้งสิ้น 36 ชิ้น ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วน กฤษณา หมั่นซ่อม (2545: 83) ได้ ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียน ประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนจ่านแสนไชยผักไหม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา พบว่า ครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา มีการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ในการ สอนแบบบูรณาการ การสอนแบบซ่อมเสริม การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ การให้เด็กเก่งช่วยสอน การ สอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนโดยการทดลอง การจัดการเรียนการ สอนแบบศูนย์การเรียน การสอนโดยทักษะกระบวนการ การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน การสอน แบบสืบสวนสอบสวน และบทเรียนสำเร็จรูป

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน ผลการวิจัย พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณะ คำสุวรรณ (2550: 89-98) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถวิล ประเสริฐศรี (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน เขตการศึกษา 11 พบว่า บทบาทของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูที่วุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนธยา สาลี (2546: 30) การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ หมวดิชาการศึกษาทั่วไป พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการศึกษารolesของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรพัฒนาการเรียนการสอนต่างๆ ร่วมกับทางโรงเรียนตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้ผู้ปกครองที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชามาเป็นวิทยากรพิเศษและให้ความรู้แก่นักเรียนให้มากขึ้น
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเชิญผู้ปกครองและชุมชนมาร่วมถ่ายทอดความรู้ เป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน ในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารolesของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในด้านอื่นๆ นอกจาก 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. ควรมีการศึกษารolesของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชนด้วยเครื่องมืออย่างอื่น เช่น การสัมภาษณ์ การวิจัยเชิงคุณภาพ



บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ก.พล 1996.
- กมล เวียสุวรรณและนิตยา เวียสุวรรณ. (2539). แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา สำหรับด้านมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: คอมแพกท์ พรินต์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). รายงานการสังเคราะห์ เรื่องการศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมสามัญศึกษา. (2540). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการศึกษาในชั้นเรียน หน่วยที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สมานธรรม.
- กรวัช ชีระกุล. (2542). สังคมวิทยาเบื้องต้น. นครศรีธรรมราช: สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เกษมา แพร่ภิญโญ. (2546). การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับวิธีการในการพัฒนาทางวิชาการของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนทวารวดี สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เอกสารประชาสัมพันธ์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: CURSALAD PRAV.
- _____. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพบ.) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2550, กรกฎาคม-สิงหาคม) การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation). จุลสาร กพบ.1(4): 2 - 4.
- กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- กฤษฎา หมั่นซ่อม. (2545). สภาพและปัญหาการใช้วัตกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนจ่านแสนไชยผักไหม สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา).
กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- กวิน เสือสกุล. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- กาสัก เตชะนันท. (2549). เทคนิคการวิจัยเบื้องต้น จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ:
บริษัทสำนักพิมพ์อักษร จำกัด.
- กานดา พุนลาภทวีและวรรณดี แสงประทีปทอง. (2545). การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูใน
โครงการโรงเรียนปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2544, ตุลาคม). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน วารสารการศึกษา
ปฐมวัย. 5 (4): 30 – 32.
- เกศนา พันทาเดช. (2543). การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
เขตกำแพงนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2543). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นกลาง. เอกสาร
ประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์พัฒนาวิชาชีพครู โรงเรียนกาวีละวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- _____. (2541). คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้ เอกสารพัฒนาระบบการเรียนรู้อันดับ
ที่ 4 โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพฯ: อรุณลาดพร้าว.
- _____. (2542). แนวทางการดำเนินงานปฏิบัติการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ:
สำนักงานปลัดกระทรวงฯ.
- _____. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์บิลลิซัน.
- _____. (2550: ตุลาคม). การเรียนรู้ (Learning). สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2553.
จาก <http://socialscience.igetweb.com/index.php?mo=3&art=15154>.
- _____. (2548). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547.
กรุงเทพฯ: อรุณลาดพร้าว.

- _____. (2544). แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: อรุณสาลาดพร้าว.
- ขนิษฐา เปรมพงษ์. (2550) การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร โรงเรียนเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรวาย ธรณินทร์. (2543, มกราคม). แนวทางในการบริหารงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน. 10 (90): 3 - 5.
- จิตติพร สวัสดิ์กำจรพงศ์. (2545). การศึกษาปัญหาการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู อนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- จีรพันธ์ ไตรทิพจรัส. (2543, มกราคม). การวิจัยและการนำผลการวิจัยมาใช้ในสถานศึกษากับการ ปฏิรูปสถานศึกษา: ฐานคิดในการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน. วิชาการ. 3 (1): 68 – 72.
- จรัส ไทยอุทิศ. (2547). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหลักการ "Balanced Scorecard" ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัสสินี หาญกิตชัย. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของราชการ สำนักงานเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอ สังกัดกรมการส่งเสริมการเกษตร จังหวัดนราธิวาส. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิดา ชื่นวัด. (2549). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนวัดคลองชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2544). คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ชาญณรงค์ ลักษณะนิยานวิน.(2553). แนวโน้มปี 53 โรงเรียนเอกชนเน้นสร้างมาตรฐานการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2553. จาก, <http://www.positioningmag.com/PRNews/PRNews.aspx?id=85098>
- ชาวี มณีสรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- _____. (2542). พฤติกรรมผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.

- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2535). วินัยข้าราชการพลเรือน ในกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). เทคนิคการเขียนเค้าโครงวิจัย: แนวทางสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ:
บริษัทไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสชิฟ จำกัด
- เชิดชู กาพวงศ์. (2545, เมษายน). ทำอย่างไรให้เด็กมาโรงเรียน. วารสารวิชาการ. 10 (5):
14-15.
- เชาว์ พูลนวม. (2533). ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2535). การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน: เทคโนโลยีทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เพรสมีเดีย.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
วัฒนาพานิช.
- ดวงเดือน อ่อนน้อม. (2542). รูปแบบการเรียนรู้กรณีศึกษาโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร.
รายงานการวิจัย โครงการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2533). ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรม
มนุษย์ในองค์กรหน่วยที่ 11 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ถวิล ประเสริฐศรี. (2547). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในการ
ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
ถ่ายเอกสาร.
- ทวีป อินทร์ถาวร และคนอื่นๆ. (2541). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย
ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดพรนครศรีอยุธยา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
ถ่ายเอกสาร.
- ทศพล ชีวะพร. (2533). การประเมินความต้องการสนับสนุนทางวิชาการสำหรับการวิจัยในชั้น
เรียนของครูเกษียณในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนาก แสงศักดิ์. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน. (เอกสารประกอบการ
บรรยายวิชา EA 623). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนาก แคมมณี. (2542, พฤษภาคม). การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.
วารสารวิชาการ. 2(5): 14 – 15.
- ทัศนาก แคมมณีและคณะ. (2544). กระบวนการเรียนรู้: ความหมาย แนวทางการพัฒนาและ
ปัญหาข้อใจ, เอกสารเผยแพร่ในโครงการ วพร. ลำดับที่01: ถ่ายเอกสาร.

- ธีระ ฤกษ์เจริญ และคณะ. (2547). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2543). การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์. (2545, ตุลาคม). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป
การศึกษา. วารสารวิชาการ. 5(10): 49 - 51.
- นางพะงา พิชัย. (2543). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหาร
การศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ สนธิสุวรรณ. (2544). การศึกษาทัศนคติของครูระดับก่อนประถมศึกษาจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ที่มีการประเมินด้วยการสะสมผลงาน. ปริญญาโท คศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- นันทพร ศุภะพันธุ์. (2551). การศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.
ปริญญาโท คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นาดยา ปิลันธนานนท์ และคณะ. (2542). การศึกษาตามมาตรฐานแนวคิดสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์แม็คจำกัด.
- นิคม ทาแดงและอำนวยการ เดชชัยศรี (2545) ชุดฝึกอบรมครู: ประมวลสาระ เทคโนโลยีการศึกษา
เพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- บรรจง ภาสตา. (2545: 47) สภาพ ปัญหาและความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทาง
การศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11.
วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). เลย: สำนักงานบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏ
เลย. ถ่ายเอกสาร
- บุญเกื้อ คอระหาเวช. (2542). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญช่วย เจริญธรรม. (2538). การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร
สังกัดทหารราบที่ 5 จังหวัดสงขลา. ปริญญาโท คศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2545; มกราคม). การวัดผลและประเมินผลสำหรับครูมืออาชีพ,
วารสารวิชาการ. 4(6): 72 – 76.

- บุปผาชาติ อุปถัมภ์นรากร. (2546). การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละครในหลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีทัศน์ สงวนสุข. (2541). ขวัญและประสิทธิผลในการทำงานของข้าราชการตำรวจโรงเรียนนายร้อยตำรวจ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (อาชีวศึกษาและงานยุติธรรม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ปวีณา หมวดราศี. (2545). สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ประคอง กรรณสูตร. (2538). สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ. ไทยวัฒนาพานิช.
- ประณาลี ยี่ธัญศิริ. (2548). การศึกษาบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประไพพรรณ ผ่องสวัสดิ์. (2549). การศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสงค์ สกุลขัง. (2544). ความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (วิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ประพัฒน์ คชินทรพงศ์. (2545). พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะกุล อรรถวุฒิกุล. (2546). การจัดเรียนการสอนของครูวิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐานระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา โจนวิภาต. (2546). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา: การศึกษาเชิงสำรวจและรายกรณี. วิทยานิพนธ์ คม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ปราชญา กล้าผจญ. ๒540). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปรียาพร วงศ์อนันต์โรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

เป็รื่อง กุมท. (2545). อย่างไรคือนวัตกรรม: แ่งคิดกับนวัตกรรมการศึกษา. สืบค้นเมื่อ

14 ธันวาคม 2545. จาก <http://www.seharak.tripod.com/inno2html>

พนม พงษ์ไพบูลย์และคณะ. (2546). รวมกฎหมายการศึกษา เข้าสู่โครงสร้างใหม่

กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

พงษ์สวัสดิ์ วงศ์ประชา. (2543:). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผลนำกับผลสำเร็จ

การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร:

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.

พรทิพย์ บุญเจริญ. (2546). บทบาทด้านการเรียนการสอนตามแนวทางของกรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สหวิทยา

เขตปทุมธานี 4. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พันธุ์ณี วิหคโต. (2536). สภาพปัญหาแนวทางการพัฒนาและการใช้นวัตกรรมในการจัดการ

เรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

พิชญ์สินี ชมภูคำ. (2552: 2) การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2552,

จาก www.nitesonline.net/warasan/3_pitsinee.doc

พิชัย ป้ายประทุม. (2543). การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมผู้นำและประสิทธิผลการ

บริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ทั่วไป สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสกลนคร.

ถ่ายเอกสาร.

พิมลพร อมรศิลป์. (2549). แรงจูงใจในการทำผลงานทางวิชาการของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การ

งานอาชีพและเทคโนโลยีในสถานศึกษาอำเภอสามพราน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานครปฐม เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พิมพ์นั้ เดชะคุปต์ และคณะ. (2544). แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูมัธยมเพื่อการปฏิรูป

การศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์นั้ เดชะคุปต์. (2545,กรกฎาคม). การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ. วารสารการศึกษา. 25(10): 4-11.

- เพียงใจ พรหมทัศนานนท์. (2541). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนสาธิตที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญณี แร่อทและกาญจนา เกรียงสี. (2547). การสังเคราะห์นวัตกรรมการสอนผลงานวิจัยกลุ่ม
วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: สภาวิจัยแห่งชาติ.
- ไพรัช จุ่นเกตุ. (2545). การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน
เอกชนและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร.
ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัช อรรถกามานนท์. (2545). การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2541). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ภคินี โอพาริชาติ. (2547). คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้น
ที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรา นิคนานนท์. (2543). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ภัทรธิดา ผลงาม. (2542). รายงานวิจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครูใน
สถาบันราชภัฏเลย. เลย: สถาบันราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- มนัส ไชยศักดิ์. (2544, กรกฎาคม). ผู้บริหารโรงเรียนกับการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน.
วารสารวิชาการ. 4(7): 53-57.
- มยุรี จารุปาน. (2532, สิงหาคม - กันยายน). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารการศึกษา
แห่งชาติ. 23(6): 2.
- มามี โชติมา. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
อนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มาลี บุญเกตุ. (2546). การศึกษาการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาโรงเรียนเจียไ้
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน
องค์การปกครองท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ลัดดา กองคำ. (2541). การศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไปใช้ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา สุตรสุวรรณ. (2512). ฉบับเฉพาะผู้เป็นหรือกำลังจะเป็นผู้บังคับบัญชา. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: อนุเคราะห์ไทย.
- วรรณพร ฉัตรทอง (2546). การจัดการเรียนการสอนวิชาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต. ปริญญาโท
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- วรรณรัตน์ ลังการวศ์. (2546). การพัฒนาบุคลากรในการใช้วัดกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการ
จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- วันเพ็ญ บัวทอง. (2545). การศึกษาการมีส่วนร่วมของแพทย์ในการประกันคุณภาพการศึกษา
ศูนย์การแพทย์ศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลสระบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2544, มิถุนายน). การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. วารสารวิชาการ. 4(6): 5-8.
- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย (พฤศจิกายน 2545 - มีนาคม 2546). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน,
วารสารศึกษาศาสตร์. 14(2): 32- 33.
- วินัย เพชรช่วย. (2545, กรกฎาคม). การจูงใจในการทำงาน. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553
<http://us.geocities.com/vinaip/knowledge/wmotive02.htm>.
- วิรัตน์ บัวขาว. (2540, ตุลาคม). ผู้บริหารโรงเรียนยุคโลกาภิวัตน์. ประชาศึกษา. 47(6): 15-18.
- วินิจ เกตุขำ. (2535). มนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหารยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล. (2543, พฤษภาคม). ใครคือผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลางที่แท้จริง. วิชาการ. 2(4): 34 – 36.

วีรบุช ปิณฑวณิช. (2543, พฤษภาคม). โรงเรียนพร้อมปฏิรูปการเรียนรู้แค่ไหน.

วารสารปฏิรูป. 3(26): 17 – 18.

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. (2542, ธันวาคม 2541 - มกราคม). บทบาทของผู้ปกครองในการบริหารการศึกษา. วารสารข้าราชการครู. 3(2): 24 - 26.

คันสนีย์ เครือชะเอม. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2543). รายงานการวิจัยการประเมินการเรียนรู้: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริมติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

ศรีราชา เจริญพานิช; และคนอื่นๆ. (2548). รายงานวิจัยกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาของเอกชน. กรุงเทพฯ : รายงานวิจัยสำนักงานเลขาธิการสภาพการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.

ศึกษานิเทศก์, หน่วยศึกษานิเทศก์. (2542). การวิจัยในชั้นเรียน หน่วยที่ 4 นวัตกรรมการศึกษา. เอกสารฝึกอบรม.

สงบ ลักษณะ. (2535). จากหลักสูตรสู่แผนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.

สมิต สัจฉกร. (2546, กรกฎาคม-สิงหาคม). การพัฒนาพนักงาน. เพิ่มผลผลิต. 6(32): 19 - 20.

สมจิต บุตรทองทิม. (2549). การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้สื่อ นวัตกรรมในโรงเรียนเดชอุดม. ภาคนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).

อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.

สมจิตร อุดม. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในภาคใต้. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมชาติ ทองสมุทร. (2547). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมพร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สนธยา สาลี. (2546). การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. บรรณารักษ์ศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมลักษณ์ มธุรสสุวรรณ. (2548). การศึกษาบรรยากาศกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯเขต4. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สิทธิวันชัย. (2548). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียน ประถมศึกษาสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542, มกราคม). ยุทธศาสตร์การสอน.วารสารวิชาการ. 2(1): 51-61.
- สมหวัง พินยานุวัฒน์. (2543). ข้อเสนอเชิงนโยบายการปฏิรูปวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- สรสิทธิ์ เขตคาม. (2545). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาดา จักรพิสุทธิ. (2548). ปฏิรูปการศึกษาในสังคมไทย ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. (ออนไลน์). วันที่ 4 กันยายน 2548. แหล่งข้อมูล: สืบค้นวันที่2 กุมภาพันธ์ 2551. จาก <http://midnightuniv.org/midnight2545/document9562.html>.
- สุณี ทรัพย์ประเสริฐ. (2547). การประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุทิน โดพานิชสุรีย์. (2546). ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนตามแนวการปฏิรูป การศึกษาของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตเจ้าพระยา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ บุญทิม. (2542). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงปฏิรูป การศึกษา (พ.ศ.2539 - 2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพันธ์ ดันศรีวงษ์. (2538). วิธีการสอน. กรุงเทพมหานคร: สยามสปอร์ต.
- สุรวีช แก้วอำไพ. (2544). ภาวะผู้นำทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดมูลนิธิต่าง ภาคริสตจักรในประเทศ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุรียา มนตรีภักดิ์. (2550). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้อบังคับคุรุสภา 2548 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพล วังสินธุ์. (2542,กรกฎาคม). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ. 2(7): 34-36.
- สุพล อนามัย. (2549). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา สุภาพ. (2539). ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวัช พานิชวงษ์. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2543). เรียนรู้สู่มือครูอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- สังศิริ จิตตะวนิช. (2546). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนโดยใช้ห้องเรียนสีเขียวของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. (2543). การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สปช. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรผู้บริหาร สถานศึกษา คู่มือปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). คู่มือดำเนินการพัฒนาบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (2540). สถิติศึกษา. กรุงเทพฯ:

สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. (2546). คู่มือนิเทศการศึกษา. กลุ่มนิเทศติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษา. นครนายก: สำนักงานฯ. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเอกชน. (2525). พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน
พ.ศ.2525. กรุงเทพมหานคร: cursaaladpaw.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2552,
จาก <http://gotoknow.org/blog/edu-mae/126504>.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2544, ตุลาคม – พฤศจิกายน). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา.
ข้าราชการครู. 22(1): 10 – 13.

โสภณ โสมดีและอภันตรี โสตะจินดา. (2545, มกราคม). การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร
ขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ. 5(1): 14-18.

อนงค์พร เอกจำนงค์. (2548). ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความพร้อมในการ
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่
การศึกษาจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. ถ่ายเอกสาร.

อรนุช กันสิทธิ์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อรนุช ศรีสะอาด. (2543, กรกฎาคม). การวัดการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน.
การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 5(1): 23-24

อรุณี หรดาล. (2536). ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา. ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและ
แนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 13 – 15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมธิราช.

อัสนีย์ อัจฉริยบุตร. (2546). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2549). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

อารี พันธุ์มี. (2545, เมษายน). บรรยายภาคการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์.

วารสารการศึกษา กทม. 25(7): 4 - 5.

อารียา รัตนะหมื่นจิตร. (2544). สภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเรื่อง
สิ่งแวดล้อมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์.วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การประถมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

อุดม เอี่ยมสะอาด. (2527). บทบาทการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

อุทัย ดุลยเกษม. (2548). ศึกษาเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

อุทัย ธรรมเดโช. (2543). การบริหารงานวิชาการโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

อุทุมพร จามรมาน. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนและโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน. กรุงเทพฯ:
พันธ์พิบบลิซซิ่ง.

อุ้นศรี อยู่อ่อน. (2542). ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอนของ
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุษณีย์ โพธิสุข. (2543). กลยุทธ์ทางการศึกษา ร่วมคิดร่วมเขียนผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

อำนวย แยมสะอาด. (2539). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

Beach, D.S. (1971). *Personnel: The Management of People at Work*. New York:
Mcmillan.

Dale, E. (1969). *Management Theory and Practice*. 2ed. New York : McGraw Hill Book.

Falk, John H. and Balling, John D. (1982, September). The Field TripMillicee: Learning
And behavior as a Function of Contextual Events. *The Journal of Educational
Research*. 76: 22-29.Huse, Edgar F. & Coming. Thomas G. (1985).
Organization Development and Change. New York: West Publishing.

Kenneth, Michael. (1992). *Developing teacher researchers in high school: A case Study of
a planned intervention*. Pennsylvania: University Pennsylvania.

Killian, Ray A. (1968). *Managing by Decision for Maximum Executive Effectiveness*.
North Carolina : Valle – Baiou Press.

- Krejcie, Robert V.; & Morgan, Daryle W. (1970,Autumn). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement.* 30(3): 607-610.
- Mattox, Donalds. (1987). A study of in service Needs of Illinois Public School Elementary Principals, *Dissertation Abstracts International.* 12 (1): 6061-A.
- Morrison,G. (1988). *Early Childhood Education Today.* 4 ed. Toronto: Merrill Publishing.
- Pendiey, K.L. (1985,June). Effective Educational Leadership to Personality Characteristics, Interpersonal Behaviors and Leadership Style. *Dissertation Abstracts International.* 47 (1A): 43.
- Sanders. N. F. (1988). *Human Resource Management : Staffing Productivity and Quality of Work Life.* United States: Department of Health and Human Service.
- Scribner, Jay Paredes. (1999, April). Professional Development: Untangling The Influence of Work Context on Teacher Learning. *Educational Administration Quarterly.* 35(2): 239-265.
- Tyler, Ralph W. (1977,February). Two New Emphases in Curriculum Development. *Educational Leadership.* 34 (5): 508-528





ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร. สมชาย เทพแสง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์สมลักษณ์ พิมสกุล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2
ด. บ้านช้าง อ. พนัสนิคม จ. ชลบุรี 20140
4. ว่าที่ร้อยตรีรังสฤษฎ์ ศรีสวัสดิ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเขาคีรีรมย์
(ฤทธิพรรณราษฎร์อุปถัมภ์)
หมู่ที่ 3 ต. หัวถนน อ.พนัสนิคม จ. ชลบุรี 20140
5. อาจารย์ปราณี หนูขาว ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเนินตามาก
หมู่ 7 ต. โคกเพลาะ อ.พนัสนิคม จ. ชลบุรี 20140



ลำดับที่.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษานโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน
ของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

- 1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับครูที่ปฏิบัติหน้าที่และ/หรือทำการสอน
ในโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา ปีการศึกษา 2552
- 2. แบบสอบถามนี้ มี 2 ตอนดังนี้
 ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพส่วนบุคคลในเรื่อง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ใน
 การปฏิบัติงาน และระดับช่วงชั้นทำการสอน
 ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการ
 เรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มี 5 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัย
 เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัด
 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
 ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 3. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น
- 4. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพจริงของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์
ในการพัฒนานโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านและขอขอบพระคุณในความ
อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

นางสาวอุมาภรณ์ รัตนกาญจน์
นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความตามที่เป็นจริง

1. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครู

- ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโทขึ้นไป

2. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ทำการสอนของครูโดยนับตั้งแต่เริ่มเข้ารับหน้าที่ทำการสอนถึงวันตอบแบบสอบถาม เศษของปีเท่ากับหรือมากกว่า 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี

- ☐ น้อยกว่า 5 ปี
☐ ระหว่าง 5-10 ปี
☐ มากกว่า 10 ปี

2. ระดับช่วงชั้นทำการสอน หมายถึง ระดับชั้นที่ครูผู้ตอบแบบสอบถามสอนประจำอยู่แต่ถ้ามีการสอนทั้ง 2 ระดับช่วงชั้น ให้พิจารณาการสอนมากเป็นเกณฑ์ตัดสินแบ่งระดับช่วงชั้น

- ☐ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3)
☐ ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเอกชน
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมีเกณฑ์
ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน เป็น 5 ระดับ คือ

- ระดับ5 หมายถึง
- โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น
- มากที่สุด
- ระดับ4 หมายถึง
- โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น
- มาก
- ระดับ3 หมายถึง
- โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น
- ปานกลาง
- ระดับ2 หมายถึง
- โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น
- น้อย
- ระดับ1 หมายถึง
- โรงเรียนท่านมีการปฏิบัติในเรื่องนั้น
- น้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
	<u>ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้การสอน</u>					
1	ส่งเสริมการตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบดำเนินงานและติดตามผลของการวิจัยในโรงเรียน					
2	ส่งเสริมการทำแผนงาน/โครงการการวิจัยโดยกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน					
3	ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเทคนิควิธีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนอยู่เสมอ					
4	ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้การสอน					
5	ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเป็นรายกรณีศึกษา(Case Studies) เพื่อการพัฒนาผู้เรียน					
6	ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อค้นคว้าพัฒนาสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมทางการเรียนรู้การสอน					
7	ส่งเสริมให้มีการนำผลของการวิจัยมาพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น					
8	ส่งเสริมให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้					
9	ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้					
10	ส่งเสริมให้บุคลากรให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทางการศึกษา					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
11	<u>ส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</u> ส่งเสริมให้มีการทำแผนการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้โดยกำหนด วัตถุประสงค์ หลักการและวิธีการประเมินอย่างชัดเจน					
12	ส่งเสริมให้มีวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการของกระบวนการ การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนทุก 1-2 ปี					
13	ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และกิจกรรมรายวิชา					
14	ส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วยการเรียนรู้					
15	ส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐาน					
16	ส่งเสริมให้มีการนิเทศ ติดตามและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามที่ กำหนด					
17	ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักฐานการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามที่ หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด					
18	ส่งเสริมให้มีการจัดประชุมครูผู้สอนเพื่อสอบถามปัญหาต่างๆ					
19	ส่งเสริมให้มีการสังเกตการสอน ชักถามปัญหาและให้ข้อเสนอแนะ กับครูผู้สอน					
20	ส่งเสริมให้มีการนิเทศและติดตามการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายหน่วย					
21	ส่งเสริมให้มีแบบบันทึกการสอน/การนิเทศ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการเรียน การสอนและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น					
22	ส่งเสริมให้มีระบบการนิเทศการจัดสภาพแวดล้อมและสื่ออุปกรณ์ประกอบการ เรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้					
23	ส่งเสริมให้มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาการสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลการเรียนให้ได้มาตรฐาน					
24	ส่งเสริมให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องใน การจัดการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนรายบุคคล					
25	ส่งเสริมให้มีการรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อผู้ปกครอง					
26	ส่งเสริมให้มีการรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัด					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
27	<u>ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้</u> ส่งเสริมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
28	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างบรรยากาศเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการคิด แสดงความรู้สึกและความต้องการของตนเอง					
29	ส่งเสริมให้นักเรียนใช้วิธีการประชาธิปไตยในชั้นเรียนโดยปฏิบัติตามระเบียบและข้อควรปฏิบัติในห้องเรียน					
30	ส่งเสริมให้มีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง					
31	ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง					
32	ส่งเสริมสภาพห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทดี					
33	ส่งเสริมสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความเป็นระเบียบ สะอาดและสวยงาม					
34	ส่งเสริมสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่สนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน					
35	ส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการใช้อาคารสถานที่ต่างๆภายในโรงเรียน					
36	ส่งเสริมการจัดสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่ออุปกรณ์และของเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย					
37	ส่งเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เน้นการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
38	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและยืดหยุ่นสนองความต้องการและความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคล					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
39	<u>ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน</u> ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน					
40	ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน					
41	ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ร่วมกับทางโรงเรียน					
42	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์จดหมายข่าว และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ของโรงเรียน					
43	ส่งเสริมให้มีการประชุมปรึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู นักเรียนและผู้ปกครอง					
44	ส่งเสริมให้มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง ครู นักเรียน) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน					
45	ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานและความสามารถด้านต่างๆของนักเรียน					
46	ส่งเสริมการให้บริการแก่สังคมและครอบครัวเช่น การให้ชุมชนได้เข้ามาใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์					
47	ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดปัญหา ความต้องการของประชาชนและชุมชน					
48	ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอนต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบขั้นตอนสุดท้าย					
49	ส่งเสริมให้ผู้ปกครองที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชามาเป็นวิทยากรพิเศษและให้ความรู้แก่นักเรียน					
50	ส่งเสริมให้มีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
51	ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและให้การส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติในโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
52	ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน					
53	ส่งเสริมให้มีการสำรวจปัญหาและความต้องการในการใช้ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีตามความต้องการของครูและนักเรียน					
54	ส่งเสริมการทำแผนงาน/โครงการและนิเทศ ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานตามแผนการจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่วางไว้					
55	ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอน ที่ทันสมัยอยู่เสมอ					
56	ส่งเสริมการอบรมครูเกี่ยวกับการใช้ การจัดเก็บ การซ่อมบำรุง และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนรู้ต่างๆอยู่เสมอ					
57	ส่งเสริมการจัดระบบการจัดเก็บ บำรุงรักษาสื่อการศึกษาและระบบฐานข้อมูล โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ					
58	ส่งเสริมให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน					
59	ส่งเสริมงบประมาณ ในการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการ จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพียงพอ					
60	ส่งเสริมให้มีการประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงานของ แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์



ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอุมาภรณ์ รัตนกาญจน์
วันเดือนปีที่เกิด	วันที่ 28 พฤษภาคม 2510
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	67 ซอยสุขุมวิท19 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย 67 ซอยสุขุมวิท19 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	จาก โรงเรียนกาญจนาดิษฐ์วิทยาคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2539	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.)
	การประถมศึกษา จาก สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
พ.ศ. 2553	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต
	(กศ.ม) สาขาการบริหารการศึกษา
	จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ